

BEST OF MILOS

in responsible tourism
2009

*Επιλεγμένες προτάσεις
για τη Μήλο με γνώμονα
το βιώσιμο τουρισμό*

Our ID

BEST OF MILOS 2009

This edition is a guide to the "Best in Responsible Tourism"* in Milos.

In circulation

Every year, in the beginning of summer!

Color

The eternal blue of the Aegean
The favorite fuchsia of the bougainvillea

Long-term Objective

To contribute to the holistic advancement and sustainable development of the island.

What "BEST" means

Best to us is all the places worth seeing and all the experiences worth living in Milos. All choices were made according to the personal judgement of the editor, a descendant of an old Melian family, and only after careful consideration and thorough examination of prospective alternatives.

Selection criteria for placements in this guidebook

The venues offering guest services, presented herein, were selected because of the overall quality of their services, their respect on customer needs and because they stand out in at least one of the following:

- Character, aesthetics and family atmosphere
- Natural location and environment
- Local tradition and cultural awareness
- Social and environmental consciousness
- Implementation of innovative ideas

* Responsible Tourism or Sustainable, Alternative, Green, Eco or Nature Tourism

The development of Responsible Tourism fulfills the needs of both present tourists and host regions while at the same time it safeguards and protects future opportunities.

Such a development is conducive to enriching and enhancing the standing of tourism, provided it respects the cultural heritage, protects the natural heritage composed of ecosystems and biodiversity and preserves endangered species of wildlife.

All forms of tourism can be responsible. Of primary concern is to become a conscious citizen of the world, to respect the life, the beliefs, the culture and the environment of the host people and to participate discretely.

A short excerpt from the "Global Code of Ethics for Tourism".

Η ταυτότητά μας

BEST OF MILOS 2009

ένας οδηγός που προσφέρει «Επιλεγμένες προτάσεις για τη Μήλο με γνώμονα τον βιώσιμο τουρισμό»*.

Κυκλοφορεί

Στις αρχές κάθε καλοκαιριού!

Χρώμα

Το αιώνιο γαλάζιο του Αιγαίου
Το αγαπημένο φούξια της βοκαμβίλιας

Στόχος

Να συνεισφέρει στην προβολή του νησιού και την ολόπλευρη και αειφόρο ανάπτυξη του.

Τι είναι "BEST"

Best για εμάς, είναι όσα μέρη αξίζει να επισκεφτούμε και όσες εμπειρίες αξίζει να ζήσουμε στη Μήλο. Όλες οι επιλογές έγιναν κατά την κρίση της υπεύθυνης για την έκδοση, ενός ανθρώπου με βαθιές ρίζες στη Μήλο, και σε συνέχεια ουσιαστικής αναζήτησης και προσεκτικής εξέτασης των πιθανών επιλογών.

Κριτήρια για την παρουσίαση επιχειρήσεων στον οδηγό

Οι επιχειρήσεις που παρουσιάζονται στον οδηγό επικεντρώνονται στην παροχή υπηρεσιών για επισκέπτες. Επιλέχθηκαν με βάση τη συνολική ποιότητά τους σε επίπεδο υπηρεσιών και το σεβασμό προς τον επισκέπτη αλλά και γιατί διακρίνονται σε έναν ή περισσότερους από τους παρακάτω τομείς:

- Αισθητική και οικογενειακή ατμόσφαιρα
- Φυσικό περιβάλλον και τοποθεσία
- Τοπική παράδοση και πολιτισμική συναίσθηση
- Κοινωνική και περιβαλλοντική ευαισθησία
- Εφαρμογή καινοτόμων ιδεών

* Βιώσιμος Τουρισμός ή Υπεύθυνος ή Αειφορικός ή Ήπιος ή Εναλλακτικός ή Τουρισμός Ελάχιστων Επιπτώσεων

Η ανάπτυξη «υπεύθυνου» τουρισμού ικανοποιεί τις ανάγκες των τωρινών τουριστών και των περιοχών που τους φιλοξενούν και παράλληλα προστατεύει και ενισχύει τις ευκαιρίες για το μέλλον.

Η ανάπτυξη αυτή οδηγεί στο να διατηρείται η πολιτιστική ακεραιότητα, οι ουσιαστικές οικολογικές διαδικασίες, η βιοηθική ποιικιλότητα και τα συστήματα υποστήριξης της ζωής.

Όλες οι μορφές τουρισμού μπορούν να είναι υπεύθυνες. Αυτό που προέχει είναι το να είναι κάποιος ευσυνείδητος πολίτης του κόσμου, να σέβεται τη ζωή, τα πιστεύω, την κουλτούρα και το περιβάλλον των ανθρώπων της περιοχής την οποία επισκέπτεται και να συμμετέχει με διακριτικό τρόπο.

Οι παραπάνω πληροφορίες προέρχονται από το "Global Code of Ethics for Tourism" (παγκόσμιος κώδικας ηθικής για τον τουρισμό).

Welcome to a ...different Milos!

Milos is one of the most beautiful islands of Greece. A birthplace of western civilization since the pre-historic era, a volcanic island of "natural art", the island of the multicolored beaches and the secluded catacombs, the "island of Venus". A Cycladic landscape of unique natural beauty.

The island's long history has left its marks, being them geological, morphological, historical or cultural all over the place. Milos appears in history in the Mesolithic period due to the obsidian, it flourishes during the Minoan-Mycenaean era and reaches big acme in the Classical epoch. It continues to contribute actively and productively throughout the Roman rule, the early Christian years and the Latin domination. After a dark interval of three centuries it dynamically reenters the socio-economic life of Greece in the beginnings of the 20th c.

Green and covered with colourful flowers during the spring, it welcomes Easter with fascinating traditional celebrations. Busy and joyous in the summer it salutes visitors with a variety of interesting events and activities. Calm and peaceful in the autumn it turns moody with the early rains.

We hope that you will enjoy all the charm our island has to offer and grab the opportunity to discover more, original and unique beauties, just like your holidays in Milos will be!

This guidebook will accompany and advise you throughout your stay in Milos like a good friend. Discover little secrets, try Melian tastes, enjoy the hospitality of the people, explore the numerous beaches, follow our "tips" and experience a ...different Milos where quality and respect to the visitor play the most important role.

We will be happy to receive comments and suggestions about this or our future editions at: best@mymilos.gr. Learn and discover more about Milos on www.mymilos.gr.

Καλώς Ορίσατε σε μία ...διαφορετική Μήλο!

Η Μήλος, είναι ένα από τα ομορφότερα νησιά της Ελλάδας. Μία κοιτίδα πολιτισμού από την προϊστορική εποχή, ένα ηφαιστιογενές νησί «φυσικής τέχνης», το νησί με τις πολύχρωμες παραλίες, τις κρυμμένες κατακόμβες, το «νησί της Αφροδίτης» - ένα Κυκλαδίτικο τοπίο απaráμιλητης φυσικής ομορφιάς.

Η μακραίωνη ιστορική πορεία της έχει αφήσει τα σημάδια της, γεωλογικά, μορφολογικά, ιστορικά ή πολιτιστικά, σε κάθε γωνιά του τόπου. Η Μήλος αναφαίνεται στην ιστορία, λόγω του οψιδιανού, από την Μεσολιθική εποχή, ακμάζει κατά την Μινωική-Μυκηναϊκή, και φτάνει στο απόγειό της κατά την Κλασική περίοδο. Συνεχίζει δραστήρια και παραγωγική κατά τη Ρωμαιοκρατία, την πρωτοχριστιανική εποχή και τη Λατινοκρατία. Μετά από σκοτεινό διάλειμμα τριών αιώνων εισέρχεται πάλι ενεργά στην οικονομικο-παραγωγική ζωή της Ελλάδας από τις αρχές του 20ου αι.

Καταπράσινη και θουλουδιασμένη την άνοιξη, υποδέχεται το Πάσχα με ενδιαφέρουσες παραδοσιακές εκδηλώσεις. Πολυσύχναστη και χαρούμενη το καλοκαίρι προσφέρει ποικίλες δραστηριότητες και ένα γαλήνιο, τρυφερό περιβάλλον με τις πρώτες βροχές του φθινοπώρου.

Ελπίζουμε να απολαύσετε τις επιλογές που σας ταιριάζουν και να ανακαλύψετε και άλλες, δικές σας, καινούριες και μοναδικές, όσο οι διακοπές σας στη Μήλο!

Ο οδηγός που κρατάτε, σαν ένας καλός φίλος, θα σας συντροφεύει και θα σας δίνει συμβουλές τις ημέρες που θα βρίσκεστε στο νησί. Ανακαλύψτε μικρά μυστικά, δοκιμάστε μηλίτικες γεύσεις, απολαύστε τη φιλοξενία των ανθρώπων, εξερευνήστε τις πολυάριθμες ακτές του, ακολουθείστε τα "tips" και ζήστε μία ... διαφορετική Μήλο, στην οποία η ποιότητα και ο σεβασμός προς τον επισκέπτη έχουν τον πρώτο λόγο.

Σχόλια, σκέψεις και προτάσεις για την παρούσα ή τις μελλοντικές εκδόσεις μπορείτε να στείλετε μέσω email στο best@mymilos.gr. Ανακαλύψτε περισσότερα για τη Μήλο στο www.mymilos.gr

Η Μήλος με μια ματιά!

Έκταση: 151 τ. χλμ.

Ακτογραμμή: 125 χλμ.

Παραλίες: Περισσότερες από 71!

Απόσταση από το λιμάνι του Πειραιά:
86 ναυτικά μίλια / 5 - 7,5 ώρες με συμβατικό
πλοίο / 2,5 - 4,5 ώρες με ταχύπλοο

Απόσταση από το Ελ. Βενιζέλος: 25'
(συστήνεται για τους ανυπόμονους!)

Υψηλότερη κορυφή: 751 μέτρα
(προφήτης Ηλίας)

Μόνιμοι κάτοικοι: 5.000

Απαραίτητο τηλέφωνο: 22870 22 445
(Τουριστικές Πληροφορίες Μήλου, Αδάμας
-ισχύει για τους καλοκαιρινούς μήνες)

Milos at a glance!

Area: 151 sq. km

Coastline: 125 km

Number of beaches: More than 71!

Distance from Piraeus port:

86 nautical miles / 5 - 7,5 hrs
with conventional boats /

2.5 - 4.5 hrs with high speed boats

Length of flight from El.Venizelos
(Athens Airport): 25' (recommended to
the impatient travelers!)

Highest point: 751 m (hill of Prophet Elias)

Residents: 5.000 people

Essential phone number: (+30) 22870 22 445
(Milos Tourist Information Center, Adamas, valid
from June to September)

Γνωρίζοντας τη Μήλο Getting to know Milos

Στιγμές από την ιστορία της
Moments in Milos' history

Μικρά θαύματα της φύσης
Little miracles of nature

Στάση σε χωριά και οικισμούς
A look at villages and settlements

Οικισμοί με παραδοσιακά σύρματα και
γραφικές παραλίες
Settlements with traditional "syrmata"
and scenic beaches

Κάθε παραλία, ένας διαφορετικός κόσμος!
Every beach a different world!

Από την ειδωλολατρία στο Χριστιανισμό
From paganism to Christianity

Οι φωτάρες του Κυριαύγουστου
The big bonfire of August!

Στιγμές από την ιστορία της Μήλου

Ο Μήλος, σύμφωνα με την μυθολογία, ήταν γιος του Ποταμού Σκαμάνδρου που αποίκισε το νησί μετά από οδηγία της θεάς Αφροδίτης. Ήταν ένας όμορφος νέος που τον ερωτεύτηκαν οι τρεις Ολύμπιες θεές, Ήρα, Αθηνά και Αφροδίτη, και δημιουργήθηκε η έρις που κατέστησε να λύσει ο Πάρις. Το έπαθλο ήταν μήλο που ο Πάρις προσέφερε στην Αφροδίτη «τη καλλίστη» - στην ωραιότερήν.

Η πόλη της Φυλακωπής αναπτύχθηκε κατά την Μινωική περίοδο σαν διαμετακομιστικός εμπορικός σταθμός της περιζήτητης πέτρας, του οψιδιανού. Σε ανασκαφή που έγινε στο νεκροταφείο της πόλης, βρέθηκε πήλινο ομοίωμα πηλού της 3ης χιλ. π.Χ. που δίνει μία ιδέα των πηλοαρίων που χρησιμοποιούσαν για το εξαγωγικό εμπόριο του οψιδιανού. Το ομοίωμα εκτίθεται σήμερα στο Αρχαιολογικό μουσείο Μήλου. [1]

Η αρχαία πόλη Κλήμα, γνώρισε μεγάλη ακμή την αρχαϊκή (7ο- 6ο αιώνα π.Χ.) και την κλασική (5ο-4ο αιώνα π.Χ.) εποχή. Ήταν περιτριγυρισμένη με ισχυρά τείχη που έφθναν μέχρι τη θάλασσα και κοσμήτο με μνημειώδη δημόσια κτίρια και έργα τέχνης, μάρτυρες της ευημερίας που ανέπτυξε. Έκοψε αργυρό νόμισμα και ανέπτυξε ίδιο αλφάβητο. Υπολογίζεται ότι το θέατρο της πόλης στην αρχαιότητα, χωρούσε περί τους 7000 θεατές.

Οι κατακόμβες της Μήλου θεωρούνται το δεύτερο πιο αξιόλογο Παλαιοχριστιανικό μνημείο στον κόσμο, μετά από αυτές της Ρώμης. Έχουν μήκος 184μ. και είναι σκαμμένες σε μαλακό κισσηρώδη βράχο, αρχικά σε φυσικά σπήλαια, ανάμεσα στο χωριό της Τρυπητής και στα ερείπια της αρχαίας πόλης του Κλήματος, σε ύψος περίπου 150 μ. από την θάλασσα. [2]

Το άγαλμα της Αφροδίτης, που έκανε γνωστή τη Μήλο στα πέρατα του κόσμου, φιλοτεχνήθηκε κατά την Ελληνιστική περίοδο (323-146 π.Χ.). Τα χέρια της Αφροδίτης δεν βρέθηκαν ποτέ. Πιστεύεται, ότι με το δεξί χέρι ανασήκωνε τον χιτώνα και με το αριστερό κρατούσε το μήλο, σύμβολο της ομορφιάς, που σύμφωνα με τον μύθο της χάρισε ο Πάρις. Το άγαλμα βρίσκεται σήμερα στο Μουσείο του Λούβρου ενώ στο Αρχαιολογικό μουσείο Μήλου εκτίθεται αντίγραφο του αγάλματος. [3]

Moments in Milos' history

Milos, according to Greek mythology, was the son of River Skamandros who colonized the island, following the directive of goddess Venus. The three Olympian Goddesses, Hera, Athena and Aphrodite, befell in love with this beautiful young man. A dispute was thus created, that Paris of Troy was called to judge. The reward was an apple that Paris offered to Aphrodite - "to the fairest one".

The city of Phylakopi developed during the Minoan period as a trade center of the obsidian, a highly valued volcanic mineral. A clay effigy of a boat, of the 3rd mil. BC, was excavated at the cemetery of the city. The boat effigy is considered a replica of the vessels used for the trade of the obsidian and is now exhibited at the Archaeological museum of Milos. [1]

The ancient polis of Klima reached a big acme during the archaic (7th-6th c. AD) and the classical (5th-4th c. AD) periods. It was surrounded by strong walls that reached downhill to the sea and was adorned with monumental buildings and exquisite works of art, an indication of great prosperity. The city minted silver coins and developed its own alphabet. It is estimated that its theatre could accommodate up to 7000 spectators.

The catacombs of Milos are considered the second most important Paleo-Christian monument in the world, after those of Rome. Carved in soft pumice stone, initially in natural caverns, between the village of Trypiti and the ancient city of Klima, they lie approximately 150 m above sea level and have an explored length of 184 m. [2]

Aphrodite of Milos (Venus de Milo), the statue that made Milos renowned to the end of the world, was created at the end of the Hellenistic period (323-146 BC). Aphrodite's hands were never recovered. It is believed that with the right hand she lifted up her drapery. With the left hand she held the apple, the "symbol of beauty", which according to the legend, Paris offered to her - "to the fairest". A replica of the statue is exhibited at the Archaeological museum of Milos. [3]

www.mymilos.gr tip:

Επισκεφτείτε το Αρχαιολογικό Μουσείο του νησιού στην Πλάκα και ελάτε σε επαφή με την καθημερινή ζωή, τις εργασίες, την αρχιτεκτονική και τα ταφικά έθιμα που επικρατούσαν κατά την Προϊστορική και Ιστορική περίοδο στη Μήλο. (τηλ. 22870 28026). Visit the Archaeological museum of Milos in Plaka, and get acquainted with the everyday life, the artistic achievements, the architecture and the burial customs that prevailed during the Prehistoric and Historic periods in Milos. (tel. 22870 28026).

Μικρά θαύματα της φύσης

Το παλιότερο πέτρωμα (διοξειδίο του πυριτίου) δημιουργήθηκε πριν από 1,5 εκ. χρόνια στην Μπομπάρδα του Αδάμαντα. Πρόκειται για τον γνωστό οψιδιανό, ένα είδος φυσικού γυαλιού, που συντέλεσε σημαντικά στην ανάπτυξη της Μήλου.

Παλιόρεμα σημαίνει αφιλόξενος ποταμός. Παρά το οξύμωρο της τοπωνυμίας, επισκεφτείτε το Παλιόρεμα, όχι μόνο για το τοπίο και τις εγκαταστάσεις των ορυχείων θείου που έχουν διασωθεί, αλλά κυρίως για να εκτιμήσετε τις συνθήκες ζωής και εργασίας των εργαζομένων, που σήμερα θα τους θεωρούσε κανείς αθηθινούς ήρωες. (1)

Το ακρωτήριο Βάνι σήμερα σηματοδοτεί την είσοδο στο λιμάνι της Μήλου προς τα δυτικά. Πριν από εκατομμύρια χρόνια ήταν βυθός ενός ηφαιστειακού κρατήρα στον πυθμένα της θάλασσας, όπου σχηματίστηκε το Μαγγάνιο. (2)

Ο Κάλαμος βρίσκεται πάνω από τον όρμο της Αγ. Κυριακής. Ένα από τα παλιότερα ηφαιστειακά κέντρα στα ΝΑ του νησιού, τμήμα του ηφαιστειακού τόξου του νότιου Αιγαίου. Ψηλές θερμοκρασίες σε μεγάλα βάθη δημιουργούν ατμίδες που διαφεύγουν από σχισμές της γης σε μορφή αερίων θερμοκρασίας 100° κελσίου. Τα αέρια είναι ορατά από μακριά και είναι έντονη η μυρωδιά του θείου. (3)

Η ενδημική οχιά της Μήλου (*Macrovipera Schweizeri*) έχει κηρυχτεί προστατευόμενο είδος. Με το σχέδιο Natura 2000, μια μεγάλη έκταση στην Δυτική Μήλο, στον Χάλακα, έχει αποδοθεί για την προστασία της, σε μια προσπάθεια να περιωθηθεί.

Little miracles of nature

The oldest mineraloid (silicon dioxide) was created 1.5 million years ago in Bombarda. Adamas. It was a type of naturally occurring volcanic glass, the later famous obsidian.

Paliorema in Greek denotes the unfriendly river. But don't let the name frighten you. It's a worth visiting place, not only for the scenery and the installations of the old sulfur mines still preserved, but mainly to assess the working and living conditions experienced by the workers there; people, whom today we would consider real heroes. (1)

Cape Vani designates the western entry point to the gulf of Milos. Million years ago, it used to be the bottom of a submarine volcano crater. Manganese deposits were formed here. (2)

Kalamos lies over the gulf of Ag. Kyriaki. One of the oldest volcanic centers on the SE coast of the island, part of the volcanic arch of the southern Aegean. High temperatures in great depths create fumaroles emitting gases which escape to the surface in temperatures close to 100° Celsius. The steam is visible from far away and the smell of sulphur intense. (3)

Milos' endemic Viper (*Macrovipera Schweizeri*) has been declared an endangered species. In line with the program Natura 2000, a large area of western Milos, in Chalakas, has been laid out for its protection, in an attempt to save The Milos Viper from extinction.

www.mymilos.gr tip:

Αξίζει να αφιερώσετε χρόνο για μία επίσκεψη στο Μεταλλευτικό μουσείο, στον Αδάμαντα: αντικείμενα, εικόνες και φωτογραφίες παρουσιάζουν τις γεωλογικές ιδιαιτερότητες της Μήλου και αφηγούνται με τον τρόπο τους 11.000 χρόνια μεταλλευτικής ιστορίας. (Τηλ. 22870-22481).

Don't miss the opportunity to visit the Mining Museum in Adamas: objects, illustrations and photographs present the geological peculiarities of Milos and narrate in their unique way 11,000 years of mining history. (tel. 22870-22481)

Στάση σε χωριά και οικισμούς

Ο Αδάμας είναι το κύριο λιμάνι στον μεγάλο κόλπο της Μήλου, από τους μεγαλύτερους φυσικούς κόλπους σε όλη τη Μεσόγειο. Η αρχιτεκτονική του 19ου αι. έχει διατηρηθεί σε πολύ καλή κατάσταση στον αρχικό λόφο οίκησης, πάνω από το λιμάνι. Σήμερα είναι το μεγαλύτερο κέντρο δραστηριότητας, με εμπορικά καταστήματα, καφέ και εστιατόρια. [1]

Τα Πολλήνια, τουριστικό ψαροχώρι, είναι το δεύτερο λιμάνι της Μήλου και βασικός κόμβος επικοινωνίας με την γειτονική Κίμωλο. Γραφικός κοηπίσκος στα ΒΑ του νησιού, με αμμουδιά, καταγάλανα νερά και αρμυρίκια, αλλά και ταβέρνες, καφέ και μπαρ, δίπλα στη θάλασσα. [2]

Η Τρυπητή, είναι παραδοσιακό καθοδιατηρημένο χωριό πάνω από τα ερείπια της κλασικής πόλης του Κλήματος όπου μπορείτε να γευτείτε ποικιλίες από Μηλίεκα εδέσματα. Οι πολυάριθμες φυσικές σπηλιές που προκάλεσε η σαθρότητα του εδάφους έδωσαν το όνομα στην τοποθεσία και χρησίμευσαν στην αρχαιότητα σαν νεκροταφείο. Εδώ σώζονται οι μοναδικό ανεμόμυλοι της Μήλου που χάρη στους ισχυρούς ανέμους της περιοχής χρησιμοποιούνται για την άλεση των σιτηρών. [3]

Η Ζεφυρία δημιουργήθηκε από Βενετούς τον 13ο αι. στον πιο εκτεταμένο κόμφο του νησιού και γρήγορα έγινε πρωτεύουσα. Τον 17ο αι. η φεουδαρχική κοινωνία μετατράπηκε σε αστική και η Χώρα έφθασε στην μεγαλύτερη ακμή της. Στα τέλη του 18ου αι, μετά την έκρηξη του ηφαιστείου της Σαντορίνης το 1650 και τους ισχυρούς σεισμούς του 1738, εγκαταλείφθηκε και ο πληθυσμός μετοίκησε στο Κάστρο. Σήμερα είναι ένας ζωντανός αγροτικός οικισμός.

Οι Πλάκες χτίστηκαν στις αρχές του 19ου αι. στις υπώρειες του Κάστρου, σε μια επίπεδη περιοχή, από όπου πήραν το όνομα τους που σημαίνει ίσιωμα. Ο πολιτιστικός σύλλογος «Πλακιωτική Ένωση» διοργανώνει πολλές εκδηλώσεις όλο το χρόνο.

A look at villages & settlements

Adamas (Greek for diamond) is the main port of Milos, one of the biggest naturally formed gulfs across the Mediterranean. The 19th c. architecture has been preserved in very good condition on the hill of the initial settlement, above the harbour. Today, it is the biggest center of activity on the island, with commercial stores, coffee bars and restaurants. [1]

Pollonia, a colourful tourist village, is the second port of the island and main transit point to the island of Kimolos. A small gulf on the NE part of the island, with a sandy beach and Tamarix trees but also various tavernas and coffee shops by the sea. [2]

Trypiti is a traditional village over the ruins of the classical town of Klima, where you can taste a variety of Melian treats at the local tavernas. Many natural holes caused by the softness of the ground gave their name to the area (hollow in Grk. is "trypitos") and have been used in antiquity as burial grounds. Characteristic are the windmills of Trypiti. Used for the grinding of grain in the past, converted to comfortable lodgings nowadays. [3]

Zefyria was established by the Venetians on the 13th c. in one of the most extensive and fertile plains of the island and soon became capital. By the 17th c. the feudal society had been gradually transformed to an urban society and Chora reached its biggest acme. At the end of the 18th c, after the explosion of the volcano of Santorini in 1650 and the powerful earthquakes of 1738, it was abandoned and the population relocated in Kastro (the Castle). Today it is a thriving rural community.

Plakes (Grk. for flat) was built near the Castle, in the beginning of the 19th c, on a flat region and this is where it draws its name from. "Plakiotiki Enosi" the local cultural club organizes various events throughout the year.

www.mymilos.gr tip:

Εάν βρεθείτε στο δυτικό τμήμα της Μήλου, περάστε από τη μονή της Αγίας Μαρίας, στο Χαλάκα. Η μονή ευημερούσε για πολλά χρόνια, με πλούσιες εκτάσεις για καλλιέργεια και βοσκή, και μια μικρή λιμνοθάλασσα, το Ριβάρι, όπου είχαν εκτροφείο ψαριών.

On your way to the western part of the island (Chalakas), visit the monastery of Ag. Marina. Accessible only by sea till the mid 20th century, it prospered for many years, with plenty of fertile plains for cultivation and shepherding and a small lagoon "Rivary" (latin: Vivarium) where the monks used to breed fish.

Επίσκεψη στην Πλάκα & το Κάστρο

Τον 18ο αι. λόγω ασθeneιών άρχισε η εγκατάληψη της Παλιάς Χώρας (Ζεφυρία) και οι κάτοικοι της εγκαθίστανται στο Κάστρο, που τότε γίνεται πρωτεύουσα και καθώς υπήρχε έλλειψη χώρου κτίσθηκε αργότερα η Πλάκα και τα γύρω χωριά, Τριοβάσαιοι, Τρυπητή, Πηλάκες.

Η Πλάκα (το Χωριό) είναι η πρωτεύουσα της Μήλου. Χάνεται κανείς ανάμεσα στα πλακόστρωτα, γραφικά σοκάκια, που κτίστηκαν για προστασία από τους πειρατές που στην εποχή ίδρυσης του οικισμού ήταν συχνό φαινόμενο στο Αιγαίο. Τα Μάρμαρα, το μαρμάκονι της, προσφέρει υπέροχη θέα κυρίως την ώρα του ηλιοβασιλέματος. [1]

Το Κάστρο, λόφος απόκρημνος ύψους 280μ., δεσπόζει στην είσοδο του λιμανιού. Οι Βενετοί Σανούδοι, που από τον 13ο αι. κυριάρχησαν στις Κυκλάδες και το Αιγαίο, κατοίκησαν πρώτοι στο Κάστρο και το οχύρωσαν για να προφυλαχτούν από τις επιδρομές των πειρατών. [2]

A visit at the picturesque capital

On the 18th century serious illnesses cause the abandonment of the Old Chora (Zephyria) and its residents relocate to the Castle that then becomes the capital of Milos. The rapidly rising population soon had to face the problem of insufficient space and thus new villages start spreading around: Plaka, Triovasaloι, Trypiti and Plakes.

Plaka (in Greek a level or plane region) is the capital of Milos. The visitor can get lost among the numerous paved, picturesque alleys that were built according to the needs of the period of settlement, for protection against attacks, since piracy was still a common threat on the Aegean. "Marmara", her wide balcony, offers an amazing view to the entry of the harbour, especially at sunset. [1]

Kastro (the Castle), a hill of steep height of 280 m, dominates the entry of the harbour. The Venetian family Sanoudoi, who since the 13th century AD had dominated the Cyclades and the Aegean, first inhabited Kastro and used it as a stronghold against pirates' attacks. [2]

1

2

Οικισμοί με παραδοσιακά σύρματα και γραφικές παραλίες

Ένα από τα πλέον χαρακτηριστικά και συνάμα γραφικά στοιχεία της Μήλου είναι τα σύρματα, υπόσκαφα συνήθως καταλύματα, πηλά στη θάλασσα. Άρχισαν να κτίζονται από τα μέσα του 19ου αι., όταν είχε εκλείψει πηλέον ο φόβος των Τούρκων και των πειρατών και άρα οι κάτοικοι ένιωθαν ελεύθεροι να προσεγγίζουν τη θάλασσα. Εκεί μέσα «έσερναν» τις βάρκες για να ξεχειμωνιάζουν ή να προστατεύονται από την κακοκαιρία (σύρω>σύρματα).

Στον πάνω όροφο υπήρχε συνήθως το κατάλυμα του βαρκάρη, για να μην αναγκάζεται να ανηφορίζει στον ορεινό τόπο διαμονής του και να επιστρέφει κάθε

βράδυ για το ψάρεμα. Από τα μέσα του 20ου αι., όταν το κοχύμπι άρχισε να αποτελεί μέρος της οικογενειακής δραστηριότητας, χρησιμοποιούνταν σαν τόπος προσωρινής διαμονής και, πολύ αργότερα, σα θερινές κατοικίες.

Αξιόλογοι οικισμοί για να θαυμάσει ο επισκέπτης, που αναζητά την ομορφιά της παράδοσης, τα σύρματα είναι το Κλήμα (1), τα Μαντράκια (4), ο Φυροπόταμος (2), ο Μύτακας (7), ο Άγ. Κωνσταντίνος (3,6) και το σύρμα της Πάχαινας (5). Οι γειτονικές στους οικισμούς παραλίες προσφέρονται για μια δροσιστική βουτιά.

1

2

3

Settlements with traditional “syrmata” and scenic beaches

One of the most distinguishing and quaint features of Milos are the “syrmata” -most usually curved into the rock walls- dwellings on the beachfront. The custom originates from the mid 19th c. when there was no more fear of the Turks or the pirates, and so the villagers started feeling free to approach the sea. In “syrmata” (from Grk. “syro” meaning to pull) they were pulling their boats in order to protect them from stormy weathers.

On the upper floor they would usually built a retreat for the fisherman, to relieve him from having to walk all the way back home every day. From the mid 20th c.

when swimming became a common activity to the whole family, syrmata were used as a temporary weekend accommodation and only later on they were converted to summer residences.

Notable such settlements are: Klima (1), Mandrakia (4), Fyropotamos (2), Mytakas (7), Ag. Konstantinos (3, 6) and Pachena with its sole “syрма” (5). The adjoining beaches are sandy, most of them extensive, some with turquoise waters, always beautiful and inviting for a swim.

4

5

6

7

Κάθε παραλία, ένας διαφορετικός κόσμος! Every beach a different world!

Η Αγ. Κυριακή είναι μια πανέμορφη παραλία με καταγάλανα νερά και μεγάλη αμμουδιά. Εδώ θα βρείτε οργανωμένες καντίνες, θαλάσσια σπορ & βόλλει στην άμμο. Πάνω από την παραλία δεσπόζει ο μεγάλος κρατήρας του ηφαιστείου. [1]

Ag Kyriaki, is a beautiful white-sand beach with turquoise waters. Here you will find beach-bars, sea activities and a beach volley court. High above the beach rises the big crater of the volcano. [1]

Το Παλιόχωρι είναι από τις πιο γνωστές και αγαπητές ακρογιαλιές σε ντόπιους και ξένους, με πολύχρωμα βότσαλα και άμμο, βαθυγάλανα, ολόδροσα νερά και ξακουστές ταβέρνες, με πανέμορφη θέα στο απέραντο Κρητικό πέλαγος. [2]

Paliochori, is one of the most famous beaches of the island, favored by both locals and visitors. It is covered by sand and pebbles of impressive colors and schemes that contribute to the blue and green shades of its crystal waters. [2]

Για το Τσιγκράδο η πρόσβαση είναι αρκετά δύσκολη, μέσα από ένα αμμώδες μονοπάτι. Εάν καταφέρετε και φτάσετε στην αμμουδιά, θα αποζημιωθείτε από τα πεντακάθαρα, σμαραγδένια νερά, αγκαλιασμένα από τα πανύψηλα βράχια.

Η Φυριπλάκα βρίσκεται στη νότια πλευρά της Μήλου, πολύ κοντά στο Τσιγκράδο. Εκτεταμένη παραλία με ψιλή άμμο και κοφτά, κατακόρυφα, ηφαιστειακά βράχια με εντυπωσιακά χρώματα. Στο αρχικό τμήμα της παραλίας υπάρχει καντίνα με ξαπλώστρες και ομπρέλες.

Reaching Tsigrado through the sandy pathway might not be an easy target. If you finally manage to get to the beach, you will feel rewarded by the view of this bay with emerald green waters surrounded by steep hills.

Fyriplaka is a southern beach near Tsigrado. A long beach with fine sand and sharp, vertical, volcanic rocks in impressive colors. A beach-bar with recliners and sun umbrellas runs every summer on the main part of the beach.

Ο Προβατάς είναι ιδανικός προορισμός για οικογένειες. Άπλετη αμμουδιά με ρηχά νερά και εύκολη πρόσβαση από τον κεντρικό ασφαλιστωμένο δρόμο.

Ο Παπάφραγκας βρίσκεται πλάι στα ερείπια της προϊστορικής πόλης της Φυλακωπής. Ανάμεσα στα γκριζόλευκα βράχια, μπλέκονται περίτεχνα η άμμος, τα γαλαζοπράσινα νερά, οι σπηλιές και τα ανοίγματα προς το πέλαγος.

Οι Τριάδες, όπως μαρτυρά το όνομα τους είναι ένα σύμπλεγμα τριών παραλιών στη δυτική πλευρά της Μήλου. Τοπίο βουκοϊκό, πρωτόγονο, ανέγγιχτο. Ο δρόμος οδηγεί σε μια πλατιά, ξανθή αμμουδιά κλεισμένη στην αγκαλιά των βράχων, κατ' ευθείαν απέναντι στο ηλιοβασιλέμα. Τις υποόμιπες σας μένει να τις ανακαλύψετε! [3]

Provatas is an ideal destination for families. A wide soft-sand beach with shallow waters and easy access from the main asphalt road.

Papafragas lies by the ruins of the prehistoric town of Phylakopi. A submerged cave enclosed by soft white rocks with deep blue waters, and various small or big passage ways to the open sea.

Triades, as the name indicates is a beach trio on the western part of Milos. The scenery is bucolic, primitive and looks untouched. The road leads to the main beach with blond sand embraced by large rocks looking straight to the sunset. The other two are waiting for you to discover. [3]

www.mymilos.gr tip:

Η νοτιοδυτική πλευρά του νησιού, με άγρια, απροσπέλαστα βράχια, είναι προσιτή μόνο από τη θάλασσα. Αποθαύστε την, κάνοντας με καραβάκι το γύρο του νησιού και κάντε στάση στη Σικιά, μία σπηλιά χωρίς οροφή, από όπου κάποια ώρα της ημέρας πέφτουν οι ακτίδες του ήλιου και δημιουργούν πανέμορφο παιχνίδισμα χρωμάτων πάνω στα σμαραγδιά νερά.

The west coast of the island, with steep, inaccessible rocks, can only be reached by sea. Enjoy it with a boat-tour around the island. Of the most appealing places to visit, is Sykia, a natural arch cave with a low entrance through the sea. Setting sunrays occasionally reflect on the emerald waters of the basin creating sparkling effects.

Στο μονοπάτι των πειρατών

Η **Μήλος** ευνοημένη από την γεωγραφική της θέση, στο πέρασμα από ανατολή σε δύση, με το κοσμοπολίτικο λιμάνι της Χώρας (Ζεφυρίας) και προσφέροντας σίγουρο καταφύγιο με τους αμέτρητους όρμους της (Σαρακηνικό, Κλέφτικο, κλπ.) και κυρίως το ασφαλές λιμάνι των Πολλωνίων που είχε τρία σημεία διαφυγής (μεταξύ Μήλου, Πολυαίου και Κιμώλου) ήταν ένα από τα κυριότερα ορμητήρια των πειρατών στο Αιγαίο.

Το **Σαρακηνικό**, είναι το πασίγνωστο σεληνιακό τοπίο της Μήλου, όπου οι αντανakλάσεις του ήλιου πάνω στους κάτασπρους βράχους δημιουργούν εντυπωσιακά παιχνιδίσματα. Ιδανικό μέρος για βουτιές από τα ψηλά βράχια, αθλά και για ηλιοθεραπεία στους ρηίους όγκους των βράχων. [1]

Το **Κλέφτικο** είναι προσιτό μόνο με καραβάκι. Παλιό καταφύγιο και ορμητήριο πειρατών, ένας όρμος περιτριγυρισμένος από σύμπλεγμα κατάλευκων μικρών νησιών που κλείνουν την είσοδο και τον κάνουν αόρατο από την θάλασσα. Υπέροχη θέα, ψηλή ξανθή αμμουδιά, κρυσταλλήνια νερά, σπηλιές για εξερεύνηση: σίγουρα ένα από τα πιο εντυπωσιακά τοπία της Μήλου. [2]

The route of the pirates

Milos, favoured by its geographic position on the crossroads between the east and the west, with the cosmopolitan port of the Old Chora (Zefyria) and offering secure shelter with its innumerable coves (Sarakiniko, Kleftiko etc) and the safe harbour at Pollonia, with three escape exits (between Milos-Polyegos and Kimolos), was an important naval outpost of the pirates in the Aegean.

Sarakiniko, reminds us of a lunar-like area, where the sun's reflection on white rocks produces dazzling effects. A favourite place for all those fascinated in cliff diving, but for sun soaking over the smooth rocks too. [1]

Kleftiko can only be reached by boat. An old shelter of the pirates, a bay surrounded by a cluster of white tiny, rocky islands that block the entrance and make it invisible by sea. Magnificent view, a cute small beach, crystal clear waters, many caves to explore: certainly one of the most impressive sceneries of Milos. [2]

Από την ειδωλολατρία στο Χριστιανισμό

Όπως βεβαιώνουν τα ευρήματα, η Μήλος, από την προϊστορική εποχή, ακολούθησε τα θρησκευτικά πιστεύω και συνήθειες της υπόλοιπης Ελλάδας.

Τα αρχαιότερα ερείπια ιερού σώζονται στη Φυλακωπή όπου, εκτός από ποικίλα λατρευτικά αντικείμενα, βρέθηκε το περίφημο κεραμικό αγαλματίδιο γνωστό σαν «η Κυρία της Φυλακωπής», χρονολογούμενο γύρω στο 1400 π.Χ. Πιστεύεται ότι αναπαριστά τη Μητέρα Θεά, κατά το πρότυπο της προϊστορικής λατρείας. [1]

Κατά την ιστορική εποχή τη λατρεία της μάνας-Γης εκτοπίζουν οι Ολύμπιοι θεοί. Ιερό του Απόλλωνα ιδρύθηκε τότε στα σημερινά Πολλώνια και ονομάστηκε Απολλώνια η περιοχή. Ερείπια σώζονταν ως τα μισά του 20ου αι. στο άκρο της Πελεκούδας, πηλά στο ναΐδιο του Αγ. Νικολάου.

Στην Τραμυθιά, στην περιοχή της ακμάζουσας πόλης Κλήμα, αναπτύχθηκε από την Ελληνιστική εποχή η λατρεία του Διονύσου. Στα τέλη του 19ου αι. ανασκαφές έφεραν στο φως ερείπια εκτεταμένου ιερού, επιγραφές, έργα τέχνης, με αξιολογότερο ένα μεγάλο πολύχρωμο μωσαϊκό. Το γνωστό άγαλμα της Αφροδίτης υποδηλεί λατρεία της, ωστόσο είναι άγνωστο εάν υπήρχε ιερό προς τιμήν της.

Από τα πρώτα Χριστιανικά χρόνια αναπτύχθηκε στο νησί η νέα θρησκεία. Μεταξύ του 2ου και 5ου αι. μ.Χ., περίοδο διωγμών, ανοίχθηκαν μέσα σε φυσικά σπήλαια οι Κατακόμβες, στην πηλαγιά του λόφου της Τρυπητής. Διαμορφώθηκαν κατάλληλα κι εχρησίμευσαν για μυστικές λειτουργίες και ταφές των πρώτων Χριστιανών. [2]

Το 16ο και 17ο αι., εποχή μεγάλης εμποροναυτικής δραστηριότητας, στη Ζεφυρία, τότε πρωτεύουσα, κτίζονται πολυάριθμες εκκλησίες και μοναστήρια. Η καθολική μονή των Καπουτσίνων δε σώθηκε. Από τη μονή του Χριστού, αφιερωμένη στο ορθόδοξο δόγμα, διατηρήθηκε μερικώς το στιβαρό αρχιτεκτονικό πέτρινο οικοδόμημα του ναού, έργο Γεωργίου Μανουρά, σύμφωνα με επιγραφή εντοιχισμένη στο κτίσμα. [3]

Στον απομονωμένο Χάλακα, προσβάσιμο μόνο από θαλάσσης, άκμασαν δύο περίφημες μονές. Του Αγ. Ιωάννη Σιδεριανού σώζεται ανακαινισμένη. Στην Αγ. Μαρίνα από το πολύπλοκο οικοδομικά συγκρότημα, τα εκτεταμένα κτήματα, λιοστάσια, βοσκοτόπους, απέμεινε η εκκλησία, μόνη ανάμνηση μιας ανθηρής αθητοτικής εποχής. [4]

Αρχές 19ου αι. γύρω από το Κάστρο οργανώνεται η νέα πρωτεύουσα Πλάκα. Μεταφέρονται οικοδομικά υλικά, τέμπλα, εικόνες, εκκλησιαστικά σκεύη από εγκαταλειμμένες εκκλησίες της Παλιάς Χώρας και πραγματοποιείται η ανέγερση και διακόσμηση νέων ναών, για την κάλυψη των αναγκών του πληθυσμού. Στο μπαλκόνι της Πλάκας εγείρεται η Παναγία Κορφιάτισσα, ως σήμερα Μητρόπολη του νησιού. [5]

Ο τότε πρόξενος της Γαλλίας στη Μήλο Luis Brest κτίζει τον καθολικό ναό της Παναγίας Ροζάρια κι ωραιοποιεί την αυλή μ' ένα μαρμάρινο ταφικό μνημείο προς τιμήν της γυναίκας του. [6]

Στην πηλαγιά του Κάστρου, πηλά στο Καθολικό ναΐδιο της Παναγίας Ελεούσας που σώζεται από την εποχή της Φραγκοκρατίας, ορθώνεται η ορθόδοξη εκκλησία της Θαλασσίτρας και διακοσμείται με ένα πανέμορφο ξυλόγλυπτο τέμπλο με εικόνες του 17ου αι., έργα του φημισμένου ζωγράφου Εμμ. Σκορδίτη. [7]

1

2

3

From Paganism to Christianity

Milos has followed the religious beliefs and customs predominant in the rest of Greece early from the prehistoric era, as archaeological findings affirm.

The oldest temple survives in Phylakopi where, apart from a variety of devotional objects, the famous ceramic statuette known as "the Lady of Phylakopi" was found, dated around 1400 BC. It is thought to depict the Mother Goddess, in the model of prehistoric worship. (1)

In historical times the cult of mother-earth was replaced by the Olympian gods. The temple of Apollo was then built in an area named "Apollonia" in his honour, nowadays known as the village of Pollonia.

The cult of Dionysus was developed in Tramythia, an area in the thriving town of Klima, during the Hellenistic period. Excavations in the late 19th c. revealed extensive temple ruins, inscriptions, works of art and a notable colourful mosaic. The famous statue of Aphrodite implies worship of the goddess, but no such temple was ever found.

Christianity had an early hold in Milos. Between the 2nd and 5th c. AD, a period of Christian persecution, an intricate system of catacombs was created in natural caves on the hillside of Trypiti. They served as a secret place of worship and a necropolis of the first Christians. (2)

During the 16th and 17th c. when marine commerce was expanding, many churches and monasteries were built in the then capital Zefyria. The Catholic monastery of the order of Capuchins did not survive. From the Monastery of Jesus Christ, dedicated to the orthodox doctrine, partially remains the robust architectural stone edifice of the church, a piece of work by George Manouras, according to an inscription engraved on the building. (3)

Two famous monasteries flourished in the isolated Chalakas -western part of Milos-, then accessible only by sea. St. John Siderianos is still present and renovated. In Agia Marina from an elaborate buildings complex, its extensive estates, olive groves and pastures only the church remains as a reminder of a past prosperous era. (4)

Early 19th c. the new capital "Plaka" was organised around the Castle. Building materials, liturgical vessels, iconostases and icons were transported from abandoned churches of the Old Chora to be used for the construction and decoration of new churches. The church of Virgin Mary Korfiatissa, still the Metropolis of the island, was then erected at the "balcony" of Plaka. (5)

Luis Brest, the French consul in Milos at the time, built the Catholic church of Rosaria dedicated to "our Lady of the Rosary" and prettified the courtyard with a marble funerary monument to honour his wife. (6)

On the hillside of the Castle, next to the Catholic chapel of Virgin Mary Eleousa, prevails the Orthodox Church of Thalassitra decorated with a beautiful wood-carved iconostasis. Its icons date from the 17th c, works of the famous painter Emmanuel Skordilis. (7)

4

5

6

7

Οι φωτιές του Κυριαύγουστου

31 Αυγούστου, κάθε χρόνο

Η γιορτή της φωτιάς, παγκόσμια συνήθεια των λαών, γιορτάζεται μέχρι σήμερα σ' όλη την Ελλάδα στις 21 Ιουνίου με το θερινό ηλιοστάσιο (η μεγαλύτερη μέρα του χρόνου με το λαμπρότερο φως).

Στη Μήλο, η ιδιαιτερότητα της ημερομηνίας έχει να κάνει με τους φόρους που ερχόταν να συλλέξει η Τούρκικη αρμάδα στα τέλη Αυγούστου. Όταν έβλεπαν να πλησιάζουν τα πλοία, οι βιγλιότερες άναβαν φωτιές στις ψηλές κορφές ειδοποιώντας τους κατοίκους να κρύψουν σοδειές και ζώα ώστε να αποφύγουν τις λεηλασίες. Μόλις πέραγε ο κίνδυνος άναβαν φωτιές σε αυλές και χωριά και τις πηδούσαν τραγουδώντας «όπως πέρασε η αρμάδα να περάσει κι η κρυάδα».

Ο Κυριαύγουστος γιορτάζεται σε όλο το νησί με πέρασμα μέσα από τις φλόγες. Συμβολίζει τη συγκέντρωση θερμότητας και δύναμης για να αντιμετωπιστούν οι ασθένειες και το κρύο του χειμώνα. Το γλέντι αρχίζει με το ηλιοβασίλεμα και λήγει μόνο εφόσον έχουν καεί όλα τα ξύλα που έχουν συγκεντρωθεί, γιατί θεωρείται γρουσουζιά να παραμείνουν άκαυτα ξύλα.

Το μεγαλύτερο πανηγύρι γίνεται στην Τρυπητή όπου με την ευκαιρία του αποχαιρετισμού του καλοκαιριού, ο Δήμος Μήλου διοργανώνει παράλληλα φεστιβάλ με μουσική, χορευτικές εκδηλώσεις και παραδοσιακούς μεζέδες.

Kyriavgoustos (The big bonfire of August)

August 31, every year

Bonfire nights are a global folkloric custom. In Greece this custom is celebrated on the 21st of June every year, as this is the day of the summer solstice, i.e. the longest day of the year.

However, the specific date of the bonfire night in Milos, August 31st, has its roots ages ago, when the Turks used to come to the island to collect taxes. When the sentinels saw the Turkish ships in the horizon, they lit fires on the highest peaks as a warning to the inhabitants who would then run to hide the crops and animals to avoid loots. Once the danger was over, fires were lit in the house yards and in the village squares and people used to jump over them singing "...just as the armada went by, let the shivering go by too".

This bonfire night "Kyriavgoustos", takes place around the whole of the island with young and old jumping over the flames. It symbolizes the concentration of heat and power that will help people deal with flues and the cold the winter coming will be bringing. The celebration begins at sunset and it goes on until all wood collected has been burnt down to ashes because it is considered bad luck to leave any wood not burnt.

The greatest celebration of all takes place in Trypiti, during which the Municipality of Milos takes the opportunity to also organize a festival with traditional music, dances and food for the farewell to summer.

Οι άνθρωποι της Μήλου μιλάνε για τη Μήλο People of Milos talk about Milos

Η Μυλόπτερα της Μήλου
The Millstone of Milos

Η Μήλος του Μεσαίωνα
Medieval Milos

Προστατευόμενες περιοχές της Μήλου
Environmental Protection Areas in Milos

Μονοπάτια της αρχαίας πόλης
Trails of the ancient city

Η λαϊκή μουσική στο νησί της Μήλου
Milos' traditional music

Το φεστιβάλ Μήλου
Milos' Festival

Θέατρο: «Ο Αφανισμός της Μήλου»
Theatre: "The Destruction of Milos"

Θέατρο: «Η μικρή μας πόλη»
Theatre: "Our Town"

*Το κείμενο γράφτηκε ειδικά για το BEST OF MILOS και αποτελεί μία σύνοψη από το βιβλίο «Η Μυλόπετρα της Μήλου. Από την εξόρυξη στην εμπορική διακίνηση.» Δρ. Μαργαρίτα Βρεττού – Σούλη, έκδ. S&B Βιομηχανικά Ορυκτά Α.Ε. Αθήνα 2002, ISBN: 960-90410-1-9

Η Μυλόπετρα της Μήλου*

της Δρ. Μαργαρίτας Βρεττού - Σούλη

Ο γεωλογικός και μεταλλευτικός πλούτος της Μήλου είναι ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο της ιστορίας της που προκαλεί το ενδιαφέρον και μαγνιτίζει τον επισκέπτη. Η εξορυκτική δραστηριότητα άρχισε από τη μακρινή αρχαιότητα, ήδη από τα νεολιθικά χρόνια όταν ο οψιδιανός ήταν ο πολυτιμότερος λίθος της εποχής.

Ο χαλαζιακός τραχείτης, πέτρωμα ηφαιστειακό πορώδες και σκληρό, με κύριο συστατικό του το διοξείδιο του πυριτίου και ειδικό βάρος 2.60, εντοπίζεται σε μεγάλα κοιτάσματα στη Μήλο και χρησιμοποιήθηκε ήδη από τα πανάρχαια χρόνια για την κατασκευή μυλόπετρων. Η εξόρυξη της μυλόπετρας υπήρξε εντατική, σε σημείο που ορισμένοι ερευνητές συνέδεσαν το όνομα του νησιού με αυτήν.

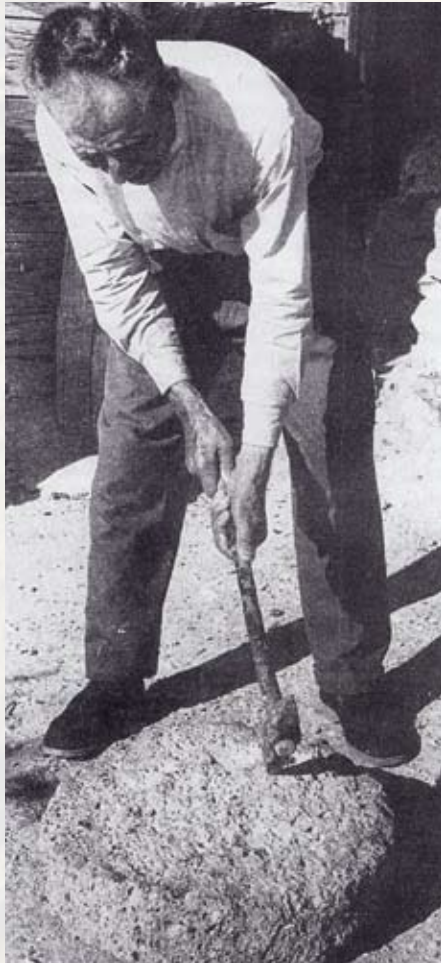
Οι μυλόπετρες χρησιμοποιούνται σε υδρόμυλους και ανεμόμυλους για την άλεση αλευριού, αλλήλα και στα ελαιοτριβεία, στη βυρσοδεψία, στα ορυχεία για την τριβή ορυκτών, καθώς επίσης και στους παραδοσιακούς χειρόμυλους που υπήρχαν σχεδόν σε κάθε νοικοκυριό για άλεση δημητριακών, αλατιού ή οσπρίων.

Τα μεγαλύτερα κοιτάσματα εντοπίζονται στο Ρέμα, παραλιακή περιοχή στο ανατολικό μέρος της Μήλου, όπου το λατομείο λειτουργούσε ασαμάτητα από το Μεσαίωνα ως τα μέσα του 20ου αιώνα και απασχόλησε μεγάλο μέρος του εγχώριου πληθυσμού. Πολλοί εξάλληλο εγκαταστάθηκαν στη Μήλο με σκοπό να εργαστούν στην εξόρυξη της μυλόπετρας.

Οι μυλόπετρες της Μήλου διακρίνονταν σε τρεις ποιότητες: Το «κρασάτο», το «τυφλό» και το «ρουθουνάτο», περισσότερο διαδεδομένη ποιότητα, κατάλληλη για την άλεση κριθαριού. Η μυλόπετρα της Μήλου εξάλληλο, γνωστή και ως «κριθαρόπετρα», υπήρξε διάσημη κυρίως για την άλεση κριθαριού και διοχετευόταν όχι μόνο για το εσωτερικό της χώρας, αλλήλα και για εξαγωγές στον ευρύτερο μεσογειακό χώρο.

Το 1851 η μυλόπετρα της Μήλου παρουσιάστηκε μαζί με ορισμένα ακόμη ορυκτά της Ελλάδας στην Παγκόσμια Έκθεση του Λονδίνου, γεγονός ενδεικτικό της μεγάλης φήμης της.

Έναν αιώνα περίπου αργότερα, το 1956, το λατομείο στο Ρέμα της Μήλου έκλεισε οριστικά μετά από μακράωνη λειτουργία, δεδομένου ότι η σύγχρονη τεχνολογία κατέστησε τις μυλόπετρες περιττές. Τα ίχνη που απέμειναν από τη λειτουργία του λατομείου αντανάκλουν την παλιά του αίγλη. Η μυλόπετρα της Μήλου πέρασε στο θρύλο και αποτελεί πλέον τμήμα της παράδοσης και ιστορίας της χώρας μας.

*The article was especially written for BEST OF MILOS and is an abstract from the book "The Millstone of Milos. From mining to trading, Dr. Margaret Vrettou - Souli", published by: S&B Industrial Minerals S.A, Athens 2002, ISBN: 960-90410-1-9

The millstone of Milos*

By Dr. Margaret Vrettou - Souli

The geological and mineral resources of Milos comprise a special part of the island's history, basically magnetizing any visitor. Mining is an ancient activity of Milos, going back even to Neolithic ages, when the obsidian was the gemstone of the time.

Quartz - trachite stone, is a volcanic rock which is spongy, yet hard, with silica as its main component and a specific gravity of 2.60. It is found in great deposits in Milos and it has been used for the construction of millstone from ancient times. So intensive has the mining of millstone always been, that many researchers have connected the island's name to this stone.

Millstones are used in water mills and wind mills for the milling of flour, but they are also used in olive presses, tanning as well as mines for the milling of minerals. Moreover, they were greatly used for the traditional hand mills, which were present in almost all households for the milling and grinding of grain, salt or pulses.

The largest deposits are located in Rema, a seaside area in the eastern part of Milos. In Rema there used to be a quarry which operated from the Middle Ages up until the middle of the 20th Century, giving jobs to a great part of the island's population. Furthermore, there were many people who actually moved to Milos in order to work as millstone miners.

The millstones of Milos were separated in three different qualities. The "Winy stone", the "Blind stone" and the "snuff stone", the third one being the most popular, as it was appropriate for the milling of barley. The millstone of Milos, also known as "barley stone", was famous for the graining of barley and it was distributed not only hinterland but also abroad in the Mediterranean area.

In 1851 the millstone of Milos was displayed together with some more minerals of Greece at a Global Exhibition in London, thus proving its fame around the world.

Just over a century later, in 1956, the quarry in Rema of Milos was shut down for good, after its century long operation, as current technology made the millstone obsolete. Everything remaining at the quarry today is a mere proof of those glory days. The millstone of Milos simply became a legend which today is part of our national history and tradition.

Η Μήλος του Μεσαίωνα

του Θοδωρή Μπεζαϊντέ, Εκπαιδευτικού

Το τέλος του Μεσαίωνα ως χρονική περίοδος, συνήθως ορίζεται στα 1500, όταν οι μεγάλες γεωγραφικές ανακαλύψεις αναλαμβάνουν να μετασχηματίσουν τον κόσμο και να σηματοδοτήσουν την περίοδο που οι ιστορικοί αναφέρουν ως νεότερα χρόνια. Ο Μεσαίωνας σαν κοινωνικό-οικονομικό σύστημα σε πολλές περιοχές του κόσμου εκτείνεται μέχρι και τα τέλη του 19ου αιώνα.

Μία από αυτές τις περιοχές είναι και η Μήλος. Παρά τις καταμαρτυρούμενες από την αρχαιότητα εξορυκτικές δραστηριότητες του νησιού, η απουσία ισχυρής αστικής τάξης και η ελλιπής ανάπτυξη του εμπορίου και του χρηματοπιστωτικού συστήματος, περιόρισαν την πλειονότητα των κατοίκων, ακόμη και μέχρι τις αρχές του 20ου αιώνα, στην ενασχόληση με τη γη.

Από το νησί δεν έλειψαν ποτέ οι αρχοντικές φαμίλιες, οι εργάτες των ορυχείων και οι τεχνίτες της θάλασσας (πιλότοι), επίκεντρο όμως των δραστηριοτήτων στο νησί, πάντοτε ήταν η γεωργική εκμετάλλευση. Μικροκαλλιθεργητές αλλιά και ακτήμονες που εργάζονταν ως πάροικοι, πληρώνοντας γαιοπρόσοδο στους μεγαλογαιοκτήμονες, σίγουρα συμπλήρωναν το εισόδημά τους στη θάλασσα, τα ορυχεία, τις αλιείες και τις μυλόπετρες, αλλιά ως κορμό της οικιακής τους οικονομίας θεωρούσαν την αγροτική παραγωγή.

Βενετοί, Φράγκοι, Τούρκοι και πειρατές (μετά τη βυζαντινή κυριαρχία) φρόντισαν να διατηρηθεί αυτό το σύστημα που βόλευε και τους ίδιους αλλιά και τους κατοίκους της Μήλου. Η μεγάλη ανάπτυξη της Χώρας (Ζεφυριά) κατά το μεσαίωνα επιβεβαιώνει αυτή τη διαπίστωση. Γύρω από τη Χώρα και τα σπίτια της, μέσα στα λιβάδια, χτίζονται μικρές αγροικίες και φουρνόσπιτα, τα απομεινάρια των οποίων διατηρούνται ακόμη και σήμερα και μαρτυρούν τη βαρύτητα της αγροτικής παραγωγής στη νησιωτική οικονομία.

Από αυτή τη Μήλο, τη Μεσαιωνική λιγιστά μνημεία απομένουν. Αυτός που θα το πάρει απόφαση να αποτραβηχτεί για λίγο από τη θάλασσα προς την ενδοχώρα, ακολουθώντας μονοπάτια χαραγμένα με το πόδι ή δρασσεκλιώματα χαλάσματα και τράφους, θα νιώσει ότι τον μαγεύει αυτή η αύρα του μεσαίωνα.

Ανεβαίνοντας στο ύψωμα της Καστριανής, όποιος έχει σε επιφυλακή τους αισθητήρες του χρόνου, θα δει τον φεουδάρχη να παρακολουθεί από το κάστρο του τους δουλοπάροικους να θερίζουν στον κάμφο. Όσο για αυτό το κομμάτι το μάρμαρο που αναπληρώνει τη ζαχαρόπετρα στον τράφο είναι απλά το απομεινάρει από το οικόσημο ενός άρχοντα που κάποιος επινοητικός κοίλιγος κατάφερε, επιτέλους, να αξιοποιήσει.

Τα χαλάσματα μιας γούρνας και ενός αλωνιού ζωντανεύουν τις μνήμες των καματερών που κάποτε ίδρωναν σε αυτό το καλυμμένο από τους σκίνους χωράφι, ενώ το βαρκάκι που μπαίνει στο λιμάνι θυμίζει εκείνο που πήρε τον Κάψη για να τον οδηγήσει στην τουρκική φρεγάδα και στον πασά που έδωσε βίαιο τέλος στη ρομαντική βασιλεία του.

Το τρίστατο στην Κώμια, αυτό που ξέχασε να βάλει στη διαθήκη του ο Ταταράκης, τα βράδια μαζεύει ακόμη τις ξωθιές που, με το χορό και την ανάσα τους, γεμίζουν την ατμόσφαιρα και την ψυχή σου μεσαιωνικό Ζέφυρο. Η γερόντισσα, τέλος, που σε χαιρέτησε όταν πενούσες από την αυλή της, άουσμένη στα γεράνια και τα γιασεμί, είναι σίγουρα η Μαρουσώ που κατάφερε να εξαργυρώσει την ομορφιά της στο χρηματιστήριο του χρόνου.

Φωτογραφίες: Φράγκικα οικόσημα (από το αρχείο της εφημερίδας «Μήλος»)

Σημειώσεις:

Τράφος:

η ξερολιθιά

Ζαχαρόπετρα: πορώδες πέτρωμα της Μήλου, χρησιμοποιήθηκε και χρησιμοποιείται ακόμη ως δομικό υλικό.

Κάψη: Τυχοδιώκτης πειρατής που αυτοανακηρύχθηκε βασιλιάς της Μήλου. Τον αποκεφάλισαν οι Τούρκοι με πονηριά το 1700

Ταταράκης: Ιωάννης Ταταράκης, σώζεται η διαθήκη που έγραψε το 1748

Ξωθιές:

νεράιδες

Μαρουσώ: Μαρουσώ Μικέλη. Αυτή και η ξαδέλφη της Μαριάκη Ταταράκη μάγεψαν με την ομορφιά τους, το 1819, ζωγράφους και περιηγητές από την Ευρώπη

Medieval Milos

by Thodoris Bezaedes, Schoolteacher

The end of the Middle Ages as a chronological period is commonly dated in 1500, when great geographical discoveries undertook to transform the world and mark the period historians refer to as early modern years. However, in many parts of the world the Middle Ages as a socio-economic system extend until the late 19th c.

Milos is one of these places. Despite the affirmed, since ancient times, mining activities on the island, the absence of a strong middle class, the poor development of trade and the deficiency of the financial system confined the majority of people to farming activities, even up to the early 20th c.

The island was never lacking the noble families, the mining workers or the craftsmen of the sea (pilots), but farming has always been the main activity. Lesser farmers and landless peasants, who were providing skilled labour to the farm owners being required to yield a certain amount of the farm's output to the lords, were certainly complementing their income at sea mines, the salt evaporation ponds and the burrstone mills but they always considered agricultural production as the foundation of their household's economy.

Venetians, Franks, Turks and pirates (following the Byzantine sovereignty) took care to maintain this system that both suited them and the inhabitants of Milos as well. The great development of Chora (Zefyria) during the Middle Ages confirms this belief. Around Chora and its houses, in the area called Livadia (Grk. for meadows), small farmhouses and oven-houses are built. Their remnants are still present testifying to the importance of agricultural production in the island economy.

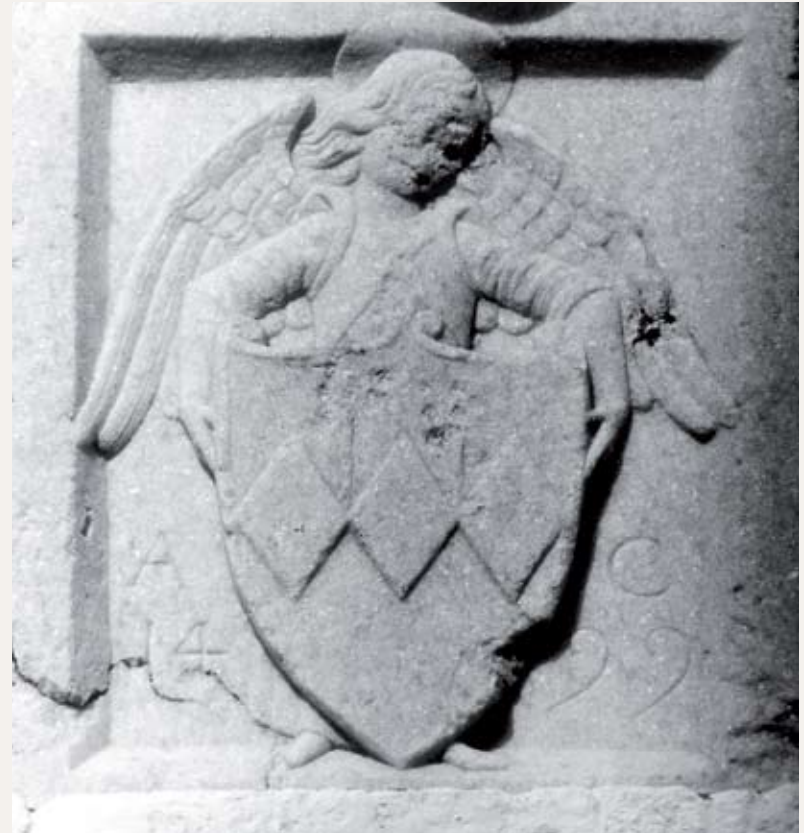
From this Milos, the medieval, only a few monuments remain. If one decides to withdraw briefly from the sea to the hinterland, to walk along paths etched into the ground by foot or stride over the mounds of rubble and the "trafoi", he will then undoubtedly feel the charm of this medieval aura.

Walking up the hill of Kastriani, anyone having his sensors alert of time will see the feudal lord watching from his castle the serfs mowing the fields. As for this piece of marble that replaced a "zacharopetra" in the "trafos", it is just the remnant of the coat of a ruler, which some imaginative "koligos" finally managed to take advantage of.

The remains of a trough and a threshing floor revive memories of sweaty peasants once working in this field covered by schinuses, while the small boat entering the harbour is reminiscent of the one which led Kapsis to the Turkish frigate and to the Pasha who gave a violent end to his romantic reign.

The crossroads in Komia, the one that Tatarakis forgot to include in his will, still attracts its "xothies" in the evenings, the ones who with their breath and their magical dance fill the atmosphere and your soul with medieval Zephyr. The elderly woman, finally, who saluted you when passing through her courtyard, coloured by geraniums and jasmine, is certainly "Maroussos" who managed to defy time with her beauty.

Photography: Frankish Coat of Arms (from the archives of "Milos" newspaper)

Notes:

Trafos (pl. Trafoi): dry stone structures used as field boundaries

Zacharopetra: Milos porous rock, used as a building material

Koligos: a form of cottars. They spent their time working in their masters' fields. In return, they were given their hut, gardens, and a portion of the harvest.

Kapsis: adventurous pirate who declared himself King of Milos. He was decapitated by the Turks in 1700

Tatarakis: John Tatarakis, still remains his will written in 1748

Xothies: fairies

Maroussos: Maroussos Mikeli. She and her cousin Mariaki Tataraki enchanted with their beauty many painters and voyagers from Europe in 1819

Από όλες τις Κυκλάδες η Μήλος...

Προστατευόμενες περιοχές της Μήλου

του Πέτρου Παπαγεωργίου

Από όλες τις Κυκλάδες η Μήλος, η γειτονική της Κίμωλος και τα ερημόνησα Πολλυαίγος και Αντίμηλος, με μεγάλες παρθένες εκτάσεις εξαιρετικής ομορφιάς, δεν μπορούν πια να καταστραφούν, όπως γινόταν παλιότερα, αφού η νομοθεσία αήλη και η κοινή συνείδηση στηρίζουν την προστασία του περιβάλλοντος. Ευνοημένα από την ηφαιστειακή τους προέλευση τα νησιά αυτά προσφέρουν εντυπωσιακές εδαφικές διαμορφώσεις, βραχώδεις ακτές με σχηματισμούς γηλυτικής, θαλασσινές σπηλιές, παραλίες με ονειρεμένα χρώματα και απίστευτα πετρώματα. Ο ποιοτικός, αειφορικός τουρισμός είναι η κατεύθυνση στην οποία προσανατολίζονται σήμερα, έλκοντας όλο και περισσότερο επισκέπτες που αναζητούν το διαφορετικό.

Ήδη στην περιοχή μας έχουμε τρεις προστατευόμενες περιοχές Natura 2000!

Η μία είναι όλη η Νοτιοδυτική Μήλος. Ουσιαστικά απείραχτη, με λίγες αγροικίες, πολύ ενδιαφέρον ανάγλυφο, εκπληκτικές ρεματιές με εντυπωσιακή χλωρίδα, μικρές λιμνοθάλασσες, απίστευτες παραλίες, βραχώδεις σχηματισμούς και θαλασσοσπηλιές (Συκιά, Κλέφτικο). Η άλλη είναι το θαλάσσιο στενό Μήλου - Κίμωλου και το ερημόνησι της Πολλυαίγου. Προστατεύει μια αποικία της μεσογειακής φώκιας που επιζεί εδώ. Το εντυπωσιακό βραχώδικο της Αντίμηλου, η τρίτη Natura 2000, φιλοξενεί πάνω του ένα μεγάλο αριθμό από κρητικούς αίγαγρους κρι-κρι.

Παράλληλα δύο άλλα σχέδια προστασίας του περιβάλλοντος βρίσκονται υπό εξέλιξη: Το ένα είναι η ένταξη του ηφαιστειογενούς νησιού της Μήλου στην Ευρωπαϊκή Οργάνωση Γεωπάρκων, η οποία έχει σα στόχο την προστασία και την ανάδειξη περιοχών με έντονο γεωμορφολογικό ενδιαφέρον. Το άλλο είναι η δημιουργία ενός, πιλοτικού για τη χώρα μας, Οικοδιαχειριζόμενου Θαλάσσιου Βιότοπου στο βορινό τμήμα της Μήλου με επίκεντρο τα Γήλαρησια. [1,2] Σκοπός του θα είναι η προστασία των λιβαδιών ποσειδωνίας και η πλήρης ανάκαμψη του υποβρύχιου οικοσυστήματος.

Το πλαίσιο αυτό προστασίας του νησιού από άναρχες, μη βιώσιμες πρακτικές εκμετάλλευσης προδιαγράφει ένα "πράσινο" αειφορικό μέλλον.

Environmental Protection Areas in Milos

by Petros Papageorgiou

Of all the Cycladic islands Milos, the nearby island of Kimolos and the two desert islets of Polyegos and Antimilos, with large areas of virgin land and exceptional beauty, will no longer be exposed to environmental degradation since both the legislation and common sense are now oriented towards environmentally sound approaches. Naturally endowed because of their volcanic origin, these islands are characterized by impressive rocky or sandy seaside, beaches with charming colors and magnificent pebbles, sea caves and stony areas that make them look like works of a sculptor. This extraordinary terrain is increasingly appealing to visitors who seek alternative travel destinations where qualitative, sustainable tourism is the primary focus.

Three sites of our region have already been incorporated into the Natura 2000 network of protected areas. The first one is the whole South-West territory of Milos. An area virtually untouched, with a few farmhouses, very interesting landscape, stunning ravines with spectacular flora, small sea lagoons, incredible beaches, rock formations and sea caves like Kleftiko and Sykia. The other is the narrow strait which lies between Milos, Kimolos and the deserted island of Polyegos. This site protects a colony of monk seals that survive here. The impressive rocky islet of Antimilos, the third Natura 2000 site, is the natural habitat of a large population of kri-kri, a rare species of Cretan goats.

Additionally, two more environmental protection plans are under development: The first one concerns the inclusion of the volcanic island of Milos, as a whole, in the European Geopark Network, a network aiming to protect geodiversity and to promote geological heritage to the general public. The other involves the establishment of a pilot eco-managed marine biotope on the northern part of Milos, with Glaronissia (1,2) (a volcanic islet formation) as its centre, aiming at the protection of the poseidonia meadows and the full recovery of the submarine ecosystem of the area.

This Environmental Protection Framework has been developed for our island as a means to care for our environment and safeguard a "green" sustainable future for us and our visitors.

Μονοπάτια της αρχαίας πόλης

του Γιώργου Μάλλη, Εκπαιδευτικού

Ένας τόπος σημαδεμένος από το πέρασμα πολλών πολιτισμών, στη διαδρομή πολλών αιώνων, είναι η πόλη του Κλήματος. Όχι μια πόλη, αλλά πολλές, που διαδέχτηκαν η μια την άλλη κατά την αρχαϊκή, κλασική, ελληνιστική, ρωμαϊκή και βυζαντινή περίοδο. Τόπος σημαδεμένος από μνήμες, που αξίζει να επισκεφθεί όποιος θέλει να γνωρίσει τη Μήλο.

Αυτό τον τόπο τον περπατήσαμε πολλές φορές με την πεζοπορική ομάδα που έχει συγκροτηθεί από τον Όμιλο Φίλων Βουνού και Θάλασσας και την Πλακιώτικη Ένωση. Σε ένα τέτοιο περιπάτημα, χάρη στην καθοριστική βοήθεια του κ. Μ. Σώκαρη, σημάδεψαμε ηλεκτρονικά όλα αυτά τα μονοπάτια με συσκευή GPS.

Ξεκινώντας από το κτίριο του ΟΤΕ στην Πλάκα [1] προχωράμε λίγο προς την Τρυπητή και στρίβουμε στο πρώτο στενό δεξιά, βαδίζοντας δίπλα στον λόφο του Πυργιάντε, την ακρόπολη της αρχαίας πόλης. Προχωρούμε προς το λόφο του Προφήτη Ηλία και φθάνοντας στις υπαίρειες του ακολουθούμε το μονοπάτι δεξιά προς την Τραμυθιά [2], τόπο λατρείας του Διονύσου (βλ. σ. 16), για να καταλήξουμε στο εκκλησάκι του Αγίου Νικολάου [3]. Επιστρέφοντας παρακάμπουμε δεξιά για να ανέβουμε στο λόφο του Προφήτη Ηλία [4], η θέα από εδώ είναι εκπληκτική. Το ομώνυμο εκκλησάκι χτίστηκε πάνω στα ερείπια ιερού του Ποσειδώνια, για την κατασκευή του χρησιμοποιήθηκαν μάρμαρα του αρχαίου ναού.

Κατηφορίζουμε το μονοπάτι και στρίβουμε δεξιά. Στα δεξιά μας βλέπουμε υπολείμματα από το Γυμνάσιο [5] της αρχαίας πόλης του Κλήματος. Διασχίζουμε τον τόπο της Αρχαίας Αγοράς [6] όπου σώζεται πρωτοχριστιανικό βαπτιστήριο. Κατεβαίνουμε δεξιά προς το ρωμαϊκό θέατρο [7] χτισμένο πάνω σε προγενέστερο αρχαιοελληνικό. Βλέπουμε επίσης τμήμα των τειχών της πόλης, τα οποία διαδραμάτισαν σημαντικό ρόλο κατά τον Πελοποννησιακό πόλεμο (βλ. σ. 30).

Επιστρέφοντας από τον ίδιο δρόμο περνάμε από το χώρο εύρεσης του αγάλματος της Αφροδίτης [8] και σε χαμηλότερο επίπεδο συναντάμε τις Κατακόμβες [9]. Άλλες μνήμες, άλλος πολιτισμός... (βλ. σ. 8 & 17)

Στο γυρισμό στρίβουμε αριστερά στο μονοπάτι που, περνώντας κάτω από τα τείχη της πόλης, μας επαναφέρει στο Αρχαίο Θέατρο. Λίγα μέτρα μετά, στα αριστερά, ξεκινάει πλακόστρωτο μονοπάτι που οδηγεί στον παραθαλάσσιο οικισμό του Κλήματος [10], επίγειο της αρχαίας πόλης (βλ. σ. 12-13).

Αφήνοντας πίσω το Κλήμα, στην επιστροφή μας μπορούμε να βαδίσουμε τον ασφαλιστωμένο δρόμο προς την Τρυπητή, είναι ωραιότερο όμως να ακολουθήσουμε τα σκαλοπάτια που ανηφορίζουν στα αριστερά μας, και αφού περάσουμε από το χωμένο στο βράχο εκκλησάκι της Αγίας Παρασκευής [11], να επιστρέψουμε στις Κατακόμβες. Ωστόσο το πέρασμα είναι δύσκολο λόγω αρχαιολογικών εργασιών. Πλησιάζοντας στην Τρυπητή αξίζει μια στάση στο εκκλησάκι της Παναγίας Φανερωμένης [12].

Trails of the ancient town

by George Mallis, Schoolteacher

The polis of Klima is a place marked by the influence of many civilizations in the course of many centuries. Not just a town, but many, succeeding one another from the Archaic to the Classical, the Hellenistic and the Roman to the Byzantine times. A place marked by memories and monuments certainly worth seeing by anyone visiting Milos.

The members of the walking club in Milos which has been created by the Club of Friends of the Sea and the Mountains and the Association of Plakes, have walked these paths quite often. During one of these walks, with the great help of Mr. M. Sokaris, we were able to mark all these paths using a GPS device.

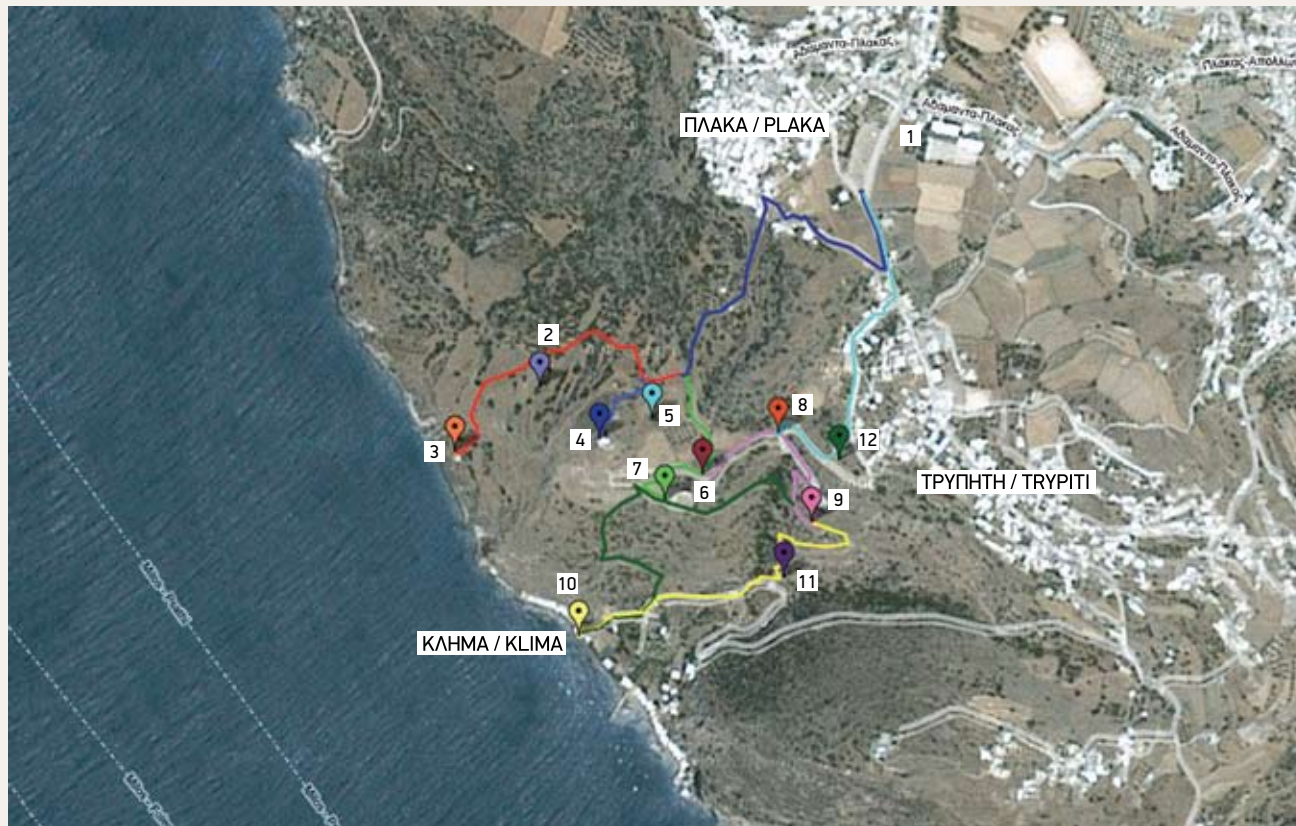
As we set off from the telecommunications building of OTE in Plaka [1], we walk a bit towards Tyipiti and take the first path to the right walking by the hill of Pyrgiante, the acropolis of the ancient town. Passing by the right side of Profitis Elias hill, we go through the area called Tramythia [2], a place of worship of Dionysus (see pg. 16) and we finally reach the chapel of St. Nickolas [3]. Walking back we can divert to the right to climb the hill of Profitis Elias [4], the view will be magnificent. The chapel of Profitis Elias was built on the ruins of a sanctuary of Poseidon with marble from the ancient temple.

We go down the path and turn right. On our right we see the ruins of the Gymnasium [5] of the ancient town of Klima. We go past the area of the Ancient Agora [6] where we observe the remains of a posterior baptistery of early Christians. The rough road on our right leads to the Roman theatre [7] built on top of an earlier ancient Greek one. Here we will also see part of the town walls, which played a significant role during the Peloponnesian War (see pg. 31).

Taking the same route back, we visit the spot where the statue of Venus of Milos was found [8] and further down on the right we reach the Catacombs [9]. Different monuments ... different civilizations ... (see pg. 8 & 17)

On our return we turn left to follow the path which passing underneath the town walls leads us back to the ancient theatre. A few meters down, on the left, there is a paved path that leads to the sea settlement of Klima [10], the seaport of the ancient town (see pg. 12-13).

As we leave Klima, on the way back we can walk on the main road of Tyipiti, but a nicer route is to follow the steps going up on the left. Once we visit the little chapel of Agia Paraskevi, which is curved into the rock walls [11], we head back to the Catacombs. Unfortunately it's still quite a hard path to follow, due to archeological works. While approaching Tyipiti, it will be worth visiting the small chapel of Panagia Faneromeni [12].

Υπόμνημα / Legend

- Τραμυθιά
Tramythia
- Άγιος Νικόλαος
St. Nickolas
- Προφήτης Ηλίας
Profitis Elias
- Αρχαίο Γυμνάσιο
Gymnasium
- Αρχαία Αγορά
Ancient Agora
- Αρχαίο Θέατρο
Ancient Theatre
- Άγαλμα Αφροδίτης
Venus of Milos site
- Κατακόμβες
Catacombs
- Κλίμα
Modern Klima
- Αγία Παρασκευή
Agia Paraskevi
- Παναγία Φανερωμένη
Panagia Faneromeni

Πηγή/Source: Google Maps. Διαδραστικός χάρτης/ Interactive map. <http://maps.google.com/maps/ms?ie=UTF8&hl=el&msa=0&msid=108003589287188634889.00046942822bf28fe67cd6&t=h&z=15>

Για περισσότερες πληροφορίες / More information:

Όμιλος Φίλων Βουνού και Θάλασσας Μήλου / Friends of the mountains and the seas of Milos

Τηλ./Tel. (+30) 22870 22490

Κιν./ Mob. (+30) 6978 585487

Η λαϊκή μουσική στο νησί της Μήλου

της Βιβής Γ. Κανελλιάτου, Μουσικολόγου

Η λαϊκή - παραδοσιακή μουσική της Μήλου ήταν σε ιδιαίτερη άνθηση μέχρι τις τελευταίες δεκαετίες του 20ου αι. Τις τρεις τελευταίες δεκαετίες η λαϊκή μουσική δημιουργία και έκφραση στο νησί, εξαιτίας των αλλαγών στις κοινωνικές συνθήκες (εσωτερική μετανάστευση στα μεγάλα αστικά κέντρα, οικονομική ανάπτυξη του ντόπιου πληθυσμού λόγω των εταιριών εξόρυξης και του τουρισμού), διανύει περίοδο ύφεσης.

Η δομή (όργανα και ρεπερτόριο) και η διάρθρωσή της (εξέλιξη μουσικού γλυντιού, μουσικοί ρόλοι) είναι παρόμοιες με αυτές που συναντάμε στο ευρύτερο σύμπληγμα των Δυτικών Κυκλάδων. Βασικό στοιχείο μουσικής έκφρασης στη Μήλο είναι η καθιερωμένη ζυγιά (τζοδιά) με όργανα το βιολί και το λα(γ)ούτο. Από τον οργανολογικό χάρτη του νησιού του προηγούμενου αιώνα δε λείπουν όργανα όπως: κυκλαδική λύρα, ντούμπανο, κρητική λύρα και λαούτο, μπουζούκι, κλαρίνο, κιθάρα, γραμμόφωνο και ακορντεόν. Συνηθίζεται να τραγουδάνε οι λαοτιτέρνες και λιγότερο οι βιολιτζήδες, αν και πιο συχνά τραγουδάει η αντροπαρέα των γλυντζέδων. Οι γυναίκες σπάνια τραγουδούν σε ανοικτές εκδηλώσεις με εξαίρεση τις σπιτικές γιορτές και τα τελετουργικά εθμικά τραγούδια.

Έχει υπολογιστεί, πως το πρώτο μισό του 20ου αι. υπήρχαν στη Μήλο ογδόντα ενεργοί οργανοπαίκτες, οι οποίοι συνήθως δεν είχαν τη μουσική σαν βασική τους ενασχόληση. Έπαιζαν σπάνια εκτός του νησιού με αποτέλεσμα το ρεπερτόριο και η τεχνική τους να είναι προσαρμοσμένα στις τοπικές ανάγκες. Μουσικές οικογένειες με παράδοση δεν υπήρξαν. Μέχρι τα τέλη του 20ου αι. ενεργοί μουσικοί ήταν η τζοδιά των Χαρή Ψαθά στο βιολί και Αντώνη Καβαλλιέρου (Πορτοφόλη) στο λαγούτο. Μετά από τη δεκαετία του '50 είναι σύνθετες φαινόμενα να έρχονται μουσικοί από γειτονικά νησιά για να καλύψουν τις εκδηλώσεις των μεγάλων πανηγυριών.

Η λαϊκή μουσική έκφραση του νησιού συναντάται σε θρησκευτικά πανηγύρια, ονομαστικές γιορτές σε σπίτια, φιλικές και παρεϊστικές διασκεδάσεις σε καφενεία, εκδρομές, εγκαίνια μαγαζιών, σουραδέδες (βραδινές συγκεντρώσεις σε μεγάλα σπίτια), γάμους, αρραβώνες και βαφτίσεις και σε νυχτερινές πατινάδες. Οι χοροί που συνηθίζονται είναι: α) συρτός με μέτρο 2/4, β) συρτός (καλαματιανός) με μέτρο 7/8 (3-2-2), γ) συρτός με μέτρο 8/8 (3-3-2), δ) μπάλλος με μέτρο 2/4, ε) σούστα με μέτρο 2/4 και στ) καρσιλαμάς με μέτρο 9/8. Η παλιννόστηση πολλών ομογενών καθώς και η χρήση του γραμμοφώνου εμπλούτισε το τοπικό μουσικοχορευτικό ρεπερτόριο, ειδικότερα στις εκδηλώσεις των σουραδέδων, με χορούς ευρωπαϊκούς: βας, ταγκό, πόλκα κ.α.

Το ρεπερτόριο αλλιά και η υφολογική τεχνική των ντόπιων μουσικών δέχεται επηρεασμούς μέχρι και το πρώτο μισό του 20ου αι. από τη σημαντική μουσική σχολή της Σίφου. Τις τελευταίες δεκαετίες όμως η ερμηνεία καθώς και το σύνολο των τραγουδιών είναι επηρεασμένο από την επικρατούσα πλέον, μουσική αισθητική της Παροναξίας. Το τοπικό ρεπερτόριο περιλαμβάνει σκοπούς και τραγούδια του γλυντιού, δημοφιλή σε όλες τις Κυκλάδες. Τραγούδια τοπικά είναι το «Μανώληρα», το «Παταρόλο», το «Γιάλα Πάλα», το «Σούστα λιβεντάδες μου», «Ο μύθος θέλει μυληνά» κ.α. Υπάρχουν επίσης τραγούδια με μικρασιατική προέλευση όπως «Της τριανταφυλλιάς τα φύλλα», «Το τραγούδι του ψαρά», καθώς και πελοποννησιακά στυρά και τσάμικα όπως «Λεμονάκι μυρωδάτο», «Διαμάντω» κ.α., τα οποία είναι προσαρμοσμένα στο τοπικό μουσικό ύφος. Συγχρόνως, υπάρχουν κατηγορίες τραγουδιών που δεν απαιτούν τη συνοδεία μουσικών οργάνων και είναι a cappella όπως: ρίμες (αφηγηματικά ποησιακά τραγούδια), τραγούδια περιπαικτικά και των Αποκριών, κάλαντα και άλλα αγεργμικά τραγούδια (Δωδεκαήμερου, Λαζάρου, Μοιρολόι της Παναγιάς), παιδικά, τελετουργικά (του γάμου, της κούνιας, του Κρήδωνα), νανουρισματα, κανακίσματα και μοιρολόγια.

Δ. Αϊβαλιώτης, Π. Μωραϊτής & Γ. Καμακάρης
(από το αρχείο της εφημερίδας «Μήλος»)
D. Aevaliouis, P. Moraitis & G. Kamakaridis
(from the archives of "Milos" newspaper)

Folk music of Milos

by Vivi G. Kanellatou, Musicologist

The traditional music of Milos flourished until the last decades of the 20th c. consisting basically of folk and popular genres. During the last three decades, popular music composition and expression on the island are in recession, due to major socio-economic changes (internal migration to large urban centres, economic development of the local population).

The structure (instruments and repertoire) and morphology (the development of musical festivals, musical roles) are similar to those found in the broader group of the western Cyclades. A key element of musical expression in Milos is the "zygia" (or tzodia), a duet formed by a violin and a laouto (type of lute). However, during the previous century, many other instruments are common in Milos, such as the Cycladic lyre, the tympanum, the Cretan lyre and lute, the bouzouki, the clarinet, the guitar, the accordion and the gramophones. It is customary for the lutists to sing, rather than the violinists, although most often the whole group of men enjoying the feast sings. Women rarely sing in open events with the exception of celebrations at houses and of ritual songs.

It has been estimated that during the first half of the 20th c. there were eighty active musicians in Milos, who usually did not have music as their main occupation. They rarely played away from the island and as a result, their repertoire and technique were tailored to local needs. There were no families with musical tradition. By the end of the 20th c. the most active musicians were the duet (tzodia) of Harry Psatha in the violin and Anthony Kavallieros (Portofolis) in the laouto. After the 1950's it became common to invite musicians from neighbouring islands in order to perform during the major fairs and feasts.

The popular music expression of the island is found in religious festivals, name-day celebrations in homes, and friendly entertainment in cafes, during trips, at opening parties of stores, in soirees (evening gatherings in big houses), at weddings, engagements and baptisms and at night serenades. The most common dances are: a) syrtos with bar 2/4, b) kalamatianos with bar 7/8 (3-2-2), c) syrtos with bar 8/8 (3-3-2), d) ballos dance with bar 2/4, e) Sousta 2/4 and f) karsilamas with bar 9/8. The repatriation of many fellow countrymen and the use of the gramophone enriched the local music and dance repertoire, especially during soirees, with European dances such as waltz, tango, polka, etc.

During the first half of the 20th c. the repertoire and the stylistic technique of local musicians were influenced by the important music school of Sifnos. In recent decades, however, both the interpretation and the songs have been influenced by the more prevalent music aesthetics of Paros and Naxos. The local repertoire includes songs popular in all the Cyclades. Well known songs are: "Manolare", "Patarolo", "Yala Yala", the "Sousta levendes mou", "O Milos theli Milona" etc. Many songs originating from Asia Minor such as "The rose leaves", "The Song of the fisherman", and also Peloponnesian dance songs in "syrtos" or "tsamikos" tempos like «Lemonaki myrodato», «Diamanto» etc. are tailored to the local music style. At the same time, there are groups of songs that do not require instrumental accompaniment and are sung a cappella, like rhymes (narrative multi-verse songs), teasing songs and carnival songs, carols and other festive songs (Dodekaimero, Lazarus, a dirge of the Virgin Mary), children songs, rituals (for the wedding, the newly born baby and the bonfire songs of Klidonas), lullabies, and sweet-talk songs.

Μανούσος Μπελιβάνης (Φωτογραφία της Μάντης Λυκερίδου-Βελετά)
Manoussos Belivanis (Photography by Mady Lykeridou-Veleta)

Το φεστιβάλ Μήλου

του Θοδωρή Μπεζαϊντέ, Εκπαιδευτικού

Η **ζωηρή πολιτιστική κίνηση** που αναπτύσσεται στο νησί όλο το χρόνο φτάνει στο αποκορύφωμά της κάθε καλοκαίρι με το Φεστιβάλ της Μήλου, ένα θεσμό που εδώ και δεκαπέντε χρόνια συνιστά το επιστέγασμα των προσπαθειών όλων των περιφερειακών πολιτιστικών φορέων της Μήλου και τελεί υπό την αιγίδα του Δήμου.

Με εκδηλώσεις που καλύπτουν όλο το φάσμα του **πολιτισμού**, το Φεστιβάλ Μήλου ξεκινά κάθε χρόνο κατά τα τέλη Ιουνίου και λήγει το Σεπτέμβριο. Συναυλίες, θεατρικές παραστάσεις, λογοτεχνικές παρουσιάσεις, κινηματογραφικά αφιερώματα, μουσικά και χορευτικά δρώμενα, εικαστικά γεγονότα, εκθέσεις βιβλίου κ.α. είναι, μερικές μόνον, από τις δραστηριότητες που περιλαμβάνει αυτό το φεστιβάλ.

Καλλιτέχνες όπως ο Δ. Σγούρος, ο Γ. Νταλάρας, ο Κ. Καζάκος, η Τ. Τσανακλίδου, ο Β. Λέκκας και ο Ρος Ντέιλι έχουν, κατά καιρούς, τιμήσει με την παρουσία τους το φεστιβάλ το οποίο κάθε χρόνο προσφέρει στιγμές αισθητικής και καλλιτεχνικής απόλαυσης τόσο στους μόνιμους κατοίκους όσο και στους επισκέπτες της Μήλου.

«Ο Αφανισμός της Μήλου»

του Πέτρου Παπαγεωργίου

Μια θεατρική παράσταση αφιερωμένη στην ιστορία της Μήλου

Η παράσταση της **Πειραματικής Σκηνής Μήλου** "Ο Αφανισμός της Μήλου" αποδίδει θεατρικά δύο σπουδαία αντιπολεμικά κείμενα σχετικά με την καταστροφή της αρχαίας Μήλου το 416 π.Χ. από τους Αθηναίους.

Το ένα είναι το περίφημο και πάντα επίκαιρο κείμενο του Θουκυδίδη, ο "Διάλογος Αθηναίων - Μηθίων", ένα κείμενο που αναφέρεται σε αυτή τη δραματική πτυχή της ιστορίας του νησιού και παράλληλα αποτελεί ένα παγκόσμια γνωστό παράδειγμα σύγκρουσης του κυνικού ιμπεριαλισμού με την έκκληση για ελευθερία και ανθρωπιά. Η "ορθολογική - παράλογη" αυτή συζήτηση που μας άφησε ο Θουκυδίδης μας θυμίζει διαχρονικά την ηθική εξαχρέωση που προκαλεί η άσκηση της στρατιωτικής ισχύος και ο πόλεμος, όταν το συμφέρον παραμερίζει το δίκιο.

Το **άλλο σπουδαίο κείμενο** είναι το μεγάλο θεατρικό ποίημα του Γιάννη Ρίτσου "Ο αφανισμός της Μήλος". Όπου τρεις γριές γυναίκες, ξεριζωμένες από τη Μήλο, σκλήβες σε ξένο τόπο, αναθυμούνται και ιστορούν τις ομορφιές της ειρηνικής καθημερινής ζωής στη χαμένη πατρίδα, αναθυμούνται κατόπι την απειλή, το "παραδοθείτε" που κυνικά τους ζητήθηκε, αναθυμούνται το "ήθευριά ή θάνατος" και τον χαλασμό που έφερε ο πόλεμος, το αίμα και τον ξεριζωμό. Ένα έξοχο ποιητικό κείμενο που παραπέμπει σε αρχαία τραγωδία.

Η **Πειραματική Σκηνή Μήλου** επεδίωξε να δημιουργήσει ένα θεατρικό έργο με την αντιστιχτική σύνθεση των δύο παραπάνω κειμένων με σκοπό το όλην να προσεγγίζει την δομή αρχαιοελληνικού δράματος. Έτσι, να στήσει μια παράσταση που να προσθέτει κάτι σημαντικό στην πολιτιστική μας ιστορία και που να μπορεί να παρουσιάζεται σε κάθε ευκαιρία σαν το αντιπροσωπευτικό της Μήλου πνευματικό προϊόν.

Milos Festival

by Thodoris Bezaedes, Schoolteacher

The island's vivid cultural activity that takes place all year round reaches its peak every summer, with the annual Culture Festival of Milos. The festival has been organized for the last fifteen years and it embraces all cultural activities of the regional culture carriers of the island, sponsored by the Municipality of Milos.

It offers events from the whole range of arts and culture, starting at the end of June going on until the end of September, every year. Concerts, plays, literature presentations, film shows, music and dance performances, art events, exhibitions, book exhibitions etc, are only some of the events included in this festival.

The festival has often been honoured by the presence and performances of well known artists such as D. Sgouros, G. Dalaras, K. Kazakos, T. Tsanaklidou, V. Lekkas and Ross Daly. It is certainly an event that offers aesthetic and artistic enjoyment to the inhabitants of Milos, while also to all those visiting the island during the summer.

"The Destruction of Milos"

by Petros Papageorgiou

A theatrical performance dedicated to the history of Milos

"The Destruction of Milos" is a dramatized version of two great Greek literary works; two anti-war texts dealing with the destruction of ancient Milos in 416 BC by the Athenians.

The first one is the famous passage by the ancient Greek historian Thucydides, the "Melian-Athenian Dialogue", found in Book V (85-113) of the History of the Peloponnesian War. A text referring to this tragic incident in the island's history and a classic example of the clash of liberal and realist ideas about international relations. This "rational-irrational" dialogue will be constantly reminding us of the moral degradation that war and the exercise of military force cause when personal interests outweigh the just.

The other valuable text is the great theatrical poem by Yannis Ritsos "The Destruction of Milos": three elderly women, expelled from Milos, slaves at a foreign land, reminisce the beauties of their peaceful everyday life in the lost homeland, then recall the threat for "surrender" so cynically imposed on them, recall the "freedom or death cry" and the destruction war brought, the blood and the exile. A superb poetic work that closely relates to ancient drama.

The Experimental Stage of Milos has created a "contrapuntal" play of these texts as a representative intellectual product of Milos.

«Η μικρή μας πόλη»

του Thornton Wilder

από την Πειραματική Σκηνή Μήλου

Το θεατρικό του Θόρντον Ουάιλντερ, έργο συμβολικό, σε τρεις πράξεις, πραγματεύεται τις σημαντικότερες φάσεις της ζωής των ανθρώπων: καθημερινή ζωή, έρωτας και γάμος, θάνατος και αιωνιότητα. Με αφορμή την ιστορία δύο οικογενειών στην Αμερική στις αρχές του 20ου αιώνα ξεδιπλώνεται η ιστορία των ανθρώπων ανεξάρτητα από εποχές και γεωγραφικές συντεταγμένες. Έργο πρωτοποριακό με λιτό σκηνικό. Οι ηθοποιοί με τη βοήθεια της φαντασίας των θεατών και του αφηγητή αναλαμβάνουν να συμπληρώσουν αυτά που λείπουν. Τρώνε το ανύπαρκτο φαγητό τους χρησιμοποιώντας ανύπαρκτα σκεύη, ποδοβολήττα και χλιμιντρίσματα υποδηλώνουν την παρουσία αλόγου κ.λπ. Ο συγγραφέας διάλεξε αυτό τον τρόπο σκηνικής παρουσίας επιδιώκοντας να επιστήσει την προσοχή του κοινού στους χαρακτήρες και τα δρώμενα. «Η μικρή μας πόλη» είναι ένας ύμνος στην καθημερινή ζωή, σε αυτό το θαύμα, που τόσο καταλαβαίνουμε όσο το ζούμε και που τόσο λίγο το ζούμε, όσο δεν το καταλαβαίνουμε, όπως έγραψε ο Μάριος Πλωρίτης.

Το έργο θα παρουσιαστεί στο «Συνεδριακό Κέντρο Γ. Ηλιόπουλος» στα πλαίσια του «Πολιτιστικού Φεστιβάλ Μήλου 2009» στα τέλη Ιουνίου & στα τέλη Αυγούστου

“Our Town”

by Thornton Wilder

presented by The Experimental Stage group of Milos

A symbolic play written by Thornton Wilder, performed in three acts, which deals with the most important phases of human life: everyday life, love and marriage, death and eternity. Using the story of two American families at the beginning of the 20th century, Wilder unfolds the story of men and women, regardless of time and place.

It is an unconventional work in that it has no scenery or props except for tables, chairs and a few other objects. When actors dine, they hold imaginary utensils and eat imaginary food. When the milkman makes deliveries from his horse-drawn cart, there is no horse or cart, although the audience may hear clip-clops or whinnies. And so goes the entire play. Author Thornton Wilder presented the play in this way to force the audience to concentrate on the characters and the themes. “Our Town” is a hymn to our daily life, to this miracle, that the most we live it, the most we appreciate it and which the less we perceive it, the less we live it, as the pioneering Greek writer and critic Marios Ploritis once wrote.

The performance will be presented by the end of June and August during the “Cultural Festival of Milos 2009” at the conference centre “G. Heliopoulos”

Πληροφορίες / Information: Κiv. / Mob. (+30) 6942 475166 Κiv. / Mob. (+30) 6945 876084

Φωτογραφία / Photography: Μάντη Λυκερίδου-Βελετά / Mady Lykeridou-Veleta

Πειραματική Σκηνή Μήλου
“Η μικρή μας πόλη”

Η Μήλος
μέσα από τα μάτια
των φωτογράφων
Milos in the eyes of
the photographers

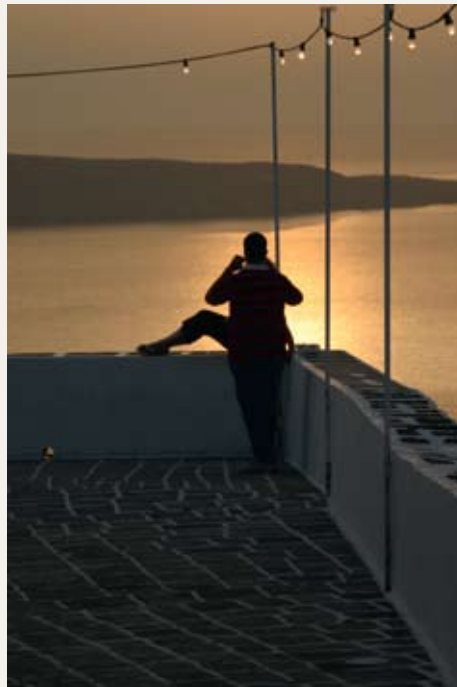
Μάντη Λυκερίδου Βελητά, Μήλος
Mady Lykeridou Veleta, Milos, Greece

Ζεφυρία / Zefyria

Παλιχώρι / Paliochori

Μάρμαρα, Πλάκα / Marmara, Plaka

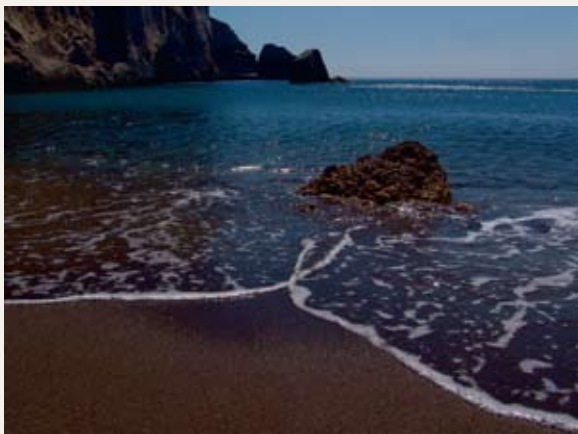

Αδάμις / Adamas

“Malia” του Αντρέας Γκονζάλες, Μέντελιν, Κολομβία
“Malia” by Andres Gonzales, Medellin, Colombia

Κλίμα / Klima

Άμμος / Sand

Σκοινί / Rope

Σταμάτης Μενής, Χίος
Stamatis Menis, Chios, Greece

Σαρακηνίκο / Sarakiniko

Σαρακηνίκο / Sarakiniko

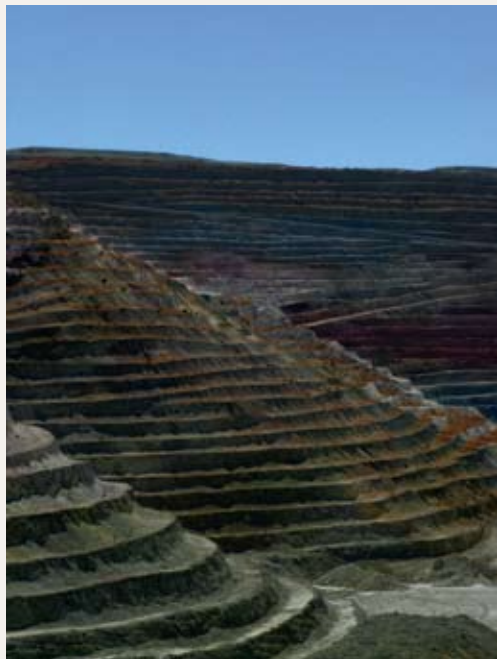

Αΐλυκές / Alykes (Salt evaporation ponds)

Αΐλυκές / Alykes (Salt evaporation ponds)

Βασίλης Παππάς, Αθήνα
Vassilis Pappas, Athens, Greece

Ορυχεία / Mines

Σαρακίνικο / Sarakiniko

Νότια Μήλος / South Milos

Κλίμα / Klima

Από το ρεύκωμα των φίλων της Μήλου...
From the photograph album of Milos' friends...

Άγγελος Μπισσύλλης / Angelo Bissylas

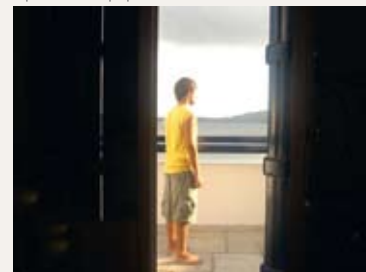
Bees

Bees

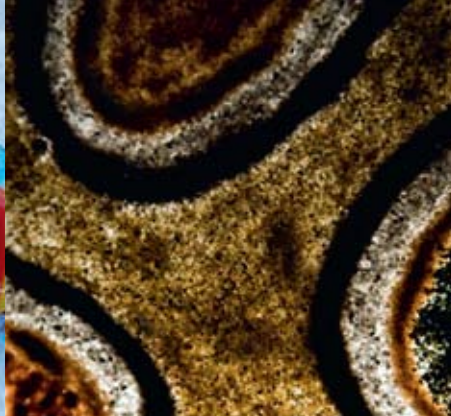
Χριστίνα Νιφόρα / Christina Nifora

Βαγγέλης Ριζόπουλος / Vangelis Rizopoulos

Βαγγέλης Ριζόπουλος / Vangelis Rizopoulos

Δημιουργοί που ζουν στη Μήλο και καλλιτέχνες που εμπνέονται από αυτήν παρουσιάζουν το έργο τους
Artists who live in Milos, Artists inspired by our beautiful island present their work

Villy Bissylla, Glass Sculpture Jewelry

Πρωτότυπα χειροποίητα κοσμήματα από ασήμι και γυαλί που σχεδιάζει και κατασκευάζει η καλλιτέχνης Βίλλυ Μπίσυλλα. Με έμφαση στη λεπτομέρεια και την παραστατικότητα η δημιουργός δίνει νέα μορφή στις χάντρες από φυσικό γυαλί Murano που θα σας καταπλήξουν με τις μεγάλες αντιθέσεις και την καλοκαιρινή φρεσκάδα τους. Στον ίδιο χώρο θα δείτε γυάλινα χρηστικά αντικείμενα, φτιαγμένα στο χέρι με τη μέθοδο fusing και ποικιλία αξεσουάρ επιλεγμένων από την καλλιτέχνη.

Original handmade jewelry made of silver and glass designed and created by the artist Villy Bissylla. With emphasis on detail and vividness Villy gives a new shape to the lampwork beads of Murano glass that will fascinate you with striking contrasts and a fresh summer appeal. Also available at her studio, fused glass creations on practical handmade objects and a variety of accessories selected by the artist.

Αδάμας/ Adamas
(στο καλντερίμι πίσω από το μπαρ AKPH /
on the alley, opposite to the bar AKRI)
Βίλλυ Μπίσυλλα / Villy Bissylla
akrimilos@yahoo.gr
Τηλ./Tel.: (+30) 22870 22744

Γιτεύτρα / Giteftra

Νεωτερικές παρεμβάσεις με ανάληψη διάθεση πάνω σε αντίγραφο του κλασσικού γλυπτού της Αφροδίτης. Με έντονα χρώματα, υπερβολικές αντιθέσεις αλλά και στιλιστικές μεταμορφώσεις η «Αφροδίτη της Γιτεύτρας» θα σας προκαλέσει, θα σας κάνει να μειδιάσετε... θα σας «γοητεύσει».

Modern interventions on miniature copies of the classic statue of "Aphrodite of Milos". In a cheerful mood, with vibrant colors, intense contrasts or even stylistic transformations, the "Aphrodite of Giteftra" will provoke you, will make you smile... will "enchant" you.

Πλάκα/ Plaka
Μοσχούλα Μαυρογιάννη /
Moschoula Mavrogianni
Τηλ./Tel.: (+30) 22870 23427
Κιν./Mob.: (+30) 6944 509889

Οι Καράβες του Νίκου Αργυρέα / "Karaves" by Nikos Argyreas

Οι «καράβες», τα παραδοσιακά αυτοσχέδια παιδικά караβάκια της Μήλου, μετατρέπονται στα χέρια του ντόπιου λαϊκού ζωγράφου Νίκου Αργυρέα σε περίτεχνα έργα, άξια να αγαπηθούν. Οι «καράβες» του Νίκου είναι «αραγμένες» στο εργαστήρι του στον Αδάμαντα πηλά πηλά με τις ζωγραφιές του .

Αδάμας/ Adamas
Το Εργαστήρι του Νίκου Αργυρέα στο κατάστημα "Γεωργία"/ Nikos Argyreas Workshop at "Georgia" store
Τηλ./Tel.: (+30) 22870 23118

«Τα καράβια μου είναι η ανάμνηση από το παιδικό μας όνειρο... Οι παιδικές εμπειρίες μου, βγαίνοντας από το πατρικό σπίτι στις ακρογιαλιές του Αδάμαντα, ήταν κάθε πλογή πηθευμένα, χρωματιστά σκαριά, ξεθωριασμένα ξύλα και σκοινιά. Και τα μικρά ντεκεδένια καραβάκια που φτιάναμε. Κι αργότερα τα καϊκια των γονιών μας, που μέσα τους μεγαλώσαμε, ταξιδέψαμε, ερωτευτήκαμε, "φύγαμε"... Τώρα επιστρέφω...»

Νίκος Αργυρέας

"My boats are a memory from our childish dream.... My childhood experiences, going out from our family house to the beaches of Adamas facing all kinds of vessels, multi-colored hulls, faded wood pieces and ropes, together with the small tin boats we were making. Then, later on, the "kaikia" (Grk. traditional fishing boat) of our parents; in them we grew up, we travelled, we fell in love, we "fantasized"... I am now coming back..."

Nikos Argyreas

"Karaves", the traditional offhanded children boats of Milos, are transformed in the hands of the local naïf painter Nikos Argyreas to elaborate, worth loving objects. Nikos' karaves "moor" at his workshop in Adamas lying side by side with his paintings.

Θιβόλι / Thivoli

Η Μήλος διαθέτει επιτέλους ένα δικό της, εμπνευσμένο και ατμοσφαιρικό, χώρο καλλιτεχνικής έκφρασης. Ακολουθώντας το πολύ ξεχωριστό μονοπάτι που χάραξε η ιδιοκτήτρια στην Πλάκα, στο δρόμο για το Κάστρο, θα βρείτε το χώρο τέχνης «Θιβόλι». Οι μόνιμες εκθέσεις του φιλόξενου έργα διακεκριμένων σύγχρονων Ελλήνων και ξένων ζωγράφων, γλυπτών και δημιουργών εικαστικού κοσμήματος. Κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού διοργανώνονται περιοδικές ατομικές ή ομαδικές εκθέσεις και εικαστικά δρώμενα καλλιτεχνών. Απόψε, στο καθντερίμι, υπάρχουν πάντα τα απαραίτητα σύνεργα, όπου μικροί και μεγάλοι δίνουν τη δική τους πινακίδα. [2]

Milos has now got its own inspirational and atmospheric "art corner". At Plaka, on the way to the old castle, you will find the art gallery "Thivoli". Its permanent collections feature works by modern renowned Greek and foreign painters, sculptors and artistic jewelry designers. During the summer, the gallery presents temporary exhibitions of individual or group artists and special art events. In the alley just outside the gallery, the owner has created a setting with all necessary tools, where both young and old visitors may add their own creative and artistic note! [2]

Πλάκα / Plaka
Μιράντα Παγώνη / Miranta Pagoni
www.thivoli.gr
info@thivoli.gr
Τηλ. / Tel.: (+30) 22870 23406
Κιν. / Mob.: (+30) 6971894056

Μάρμαρα - Χώρος Άμμου Marmara - Sand Gallery

Χώρος έμπνευσης και δημιουργίας, χώρος αποκάλυψης πολλών εκατομμυρίων χρόνων ιστορίας της γης, «χώρος άμμου». Δημιουργίες άμμου πάνω σε γυαλί ή ξύλο γεννούν αντικείμενα καθημερινά που σας προκαλούν να ανακαλύψετε την αισθητική ή χρηστική τους αξία. Στο φως του μικροσκοπίου θα εκπλαγείτε με την ποικιλία των χρωμάτων, την πολυμορφία των κόκκων, με τον μαγικό κόσμο της άμμου.

A place of inspiration and creativity, a place revealing millions of years of earth history, "a place of sand". Sand creations on glass or wood give life to everyday objects tempting you to reinvent their aesthetic or practical value. On the beam of the microscope you will be astonished by the multitude of colors, the diversity of grain forms, the magical world of sand.

Πλάκα-Μάρμαρα/ Plaka-Marmara
Αστέρας Παπλωματάς / Asteris
Paplomas
marmara_milos@yahoo.gr
Τηλ./Tel.: (+30) 6938 266860

Coorita, Arty Facts and Fashion

Η Coorita φιλοξενεί ποικίλες καλλιτεχνικές δημιουργίες. Για το 2009 η Τάνια Κολετίσιου παρουσιάζει κοσμήματα φτιαγμένα από ασήμι, ημιπολύτιμους λίθους, κορδέλες και τσόχες όπως και ζωγραφιστές καρφίτσες σε πηλό ή αλουμίνιο. Η Αγγελίκα Κόμησας προτείνει πρωτότυπα κοσμήματα από ασήμι και διάφανο πλεξιγκλάς σε εναλλακτικές συνθέσεις με ακρυλικά, πέτρες και υφάσματα. Η Βίβηλη Μπίσυλλα, τέλχος, συμμετέχει με δημιουργίες από γυαλί Murano (βλ. σ. 34). Εδώ θα βρείτε ακόμη πρωτοποριακά σχεδιασμένα ρούχα, παπούτσια Crocs και ό,τι άλλο μπορεί να κάνει την εμφάνισή σας ξεχωριστή.

Coorita houses various artistic creations by Melian artists and more. In 2009, Tania Koletsiou presents jewelry made of silver, semiprecious stones, bands and felts as well as painted brooches on clay or aluminum. Angelica Komis proposes pioneer design jewelry made of silver and transparent Plexiglas in alternative compositions with acrylics, stones and fabrics. Villyi Bissylla, participates with Murano glass creations (see pg 34). In Coorita you will also find avant-gard fashion items, Crocs shoes and whatever else might make your appearance unique.

Πλάκα/ Plaka
Coorita, Arty Facts and Fashion
coorita@otenet.gr
Τηλ./Tel.: (+30) 22870 22172

Το μαγαζί της Άννας / Anna's Shop

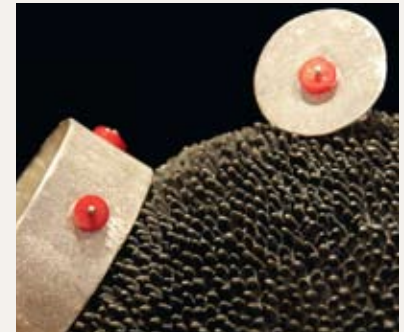
Ασημένια κοσμήματα, λαμπερά έργα τέχνης, δια χειρός Άννας, που μεταφέρουν τον αχό του καλοκαιριού, το παιχνίδισμα του φωτός, την κίνηση της θάλασσας. Αέρινα ρούχα, αξεσουάρ και κοσμήματα προσιτά, αλλά πολύ ιδιαίτερα, που θα αναδείξουν το μαύρισμά σας. Το μαγαζί έχει τις πόρτες του ανοιχτές σε όλους τους καλλιτέχνες. Αυτή τη χρονιά οι εικαστικές παρεμβάσεις της Ελευθερίας Αργυρού μετατρέπουν έργα φτιαγμένα με βελονάκι σε ξεχωριστά κοσμήματα με ημιπολύτιμες πέτρες να τα χρωματίζουν.

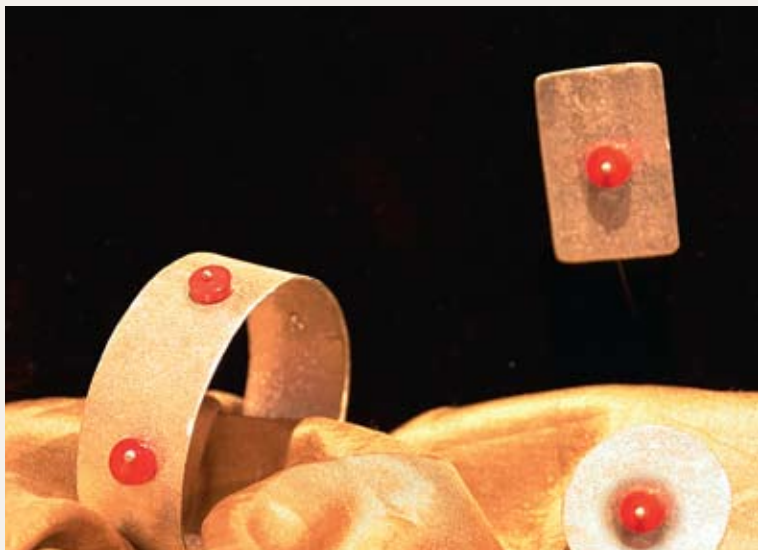

Silver jewelry, bright art pieces hand-made by Anna that remind us of the play of light, the murmur of the waves, the movement of the sea. Also light summer clothing, accessories and happy summer jewels, individually designed yet quite affordable that will show off your tan. Anna's shop extends an open invitation to all artists. This season it features hand knitted creations by Eleftheria Argyrou. Colorful semiprecious stones blend with traditional knitting patterns turning them into exceptional jewels.

Πλάκα/ Plaka
Το μαγαζί της Άννας / Anna's Shop
Άννα Γεωργοπούλου Βήχου /
Anna Georgopoulou Vichou
annaartmilos@yahoo.gr
Τηλ./Tel.: (+30) 22870 22236
Κιν./Mob.: (+30) 6977 139407

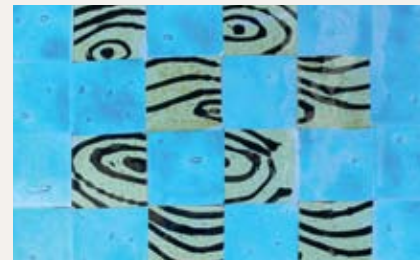

Το μαγαζί της Άννας / Anna's Shop

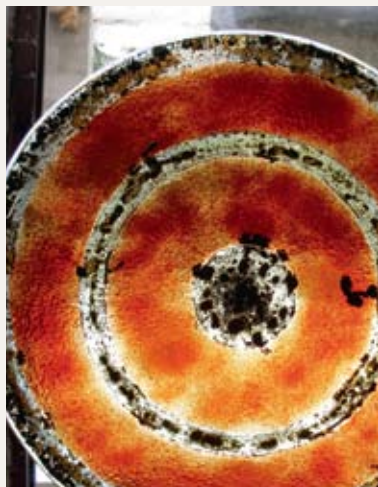
Coorita, Arty Facts and Fashion

Villy Bissylla, Glass Sculpture Jewelry

Γιτεύτρα / Giteftra

Villy Bissylla, Glass Sculpture Jewelry

Οι Καράβες του Νίκου Αργυρέα / "Karaves" by Nikos Argyreas

www.mymilos.gr: narrative, images and inside information on Milos island, by the people who know it best